Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Буряд-Монголой ҮНЭН

№ 185 (5626)
СЕНТЯБРИИН 17
ПЯТНИЦА
1948 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

сэн 20 мүнгэн

Тарыа сохилго ба тушаалгые тухэреэн сүүдхэ соо ябуулха

** **

Үндэр бүтээсэ туйлана

Түнхэнэй аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ тарыа тушаалгынгаа жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, республикын хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнэн байна.

Тиин өнө колхозой гэшүүд тарыапайнгаа хуряалгые богонихон болзор соо дүүргэхын түлөө тэмцэжэ байха юм. Тарыан дээрэ хүлөлмэрилдэг колхозницууд ажалай үндэр бүтээсэ харуулна. Жэшээнь, боолтошод С. Хусаева, Д. Сайдукова, Н. Боблоева, Д. Шобоева, Н. Дампиаева гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабариие ходоloо 150—160 процент дүүргэнэд.

С. Тапхаев.

Түсэбһөө гадуур 1200 пүүд

Манай колхоз жэлһөө жэлдэ тарыа тушаалгын түсэбые хаһа болзортонь дүүргэжэ, аймаг дотороо түрүү һуурингуудай нэгые аззалдаг юм. Байгша ондо үндэр баян ургаса хуряажа, сентябриин 20 болтор тарыа тушаалгаар гүрэнтээ сүм тоосохо гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнабди.

Мүнөө Украинын колхозницуудай уряалтай танилсаад байхадаа, манай колхозницууд гүрэндөө 1200 пүүд тарыа түсэбһөө гадуур тушааха, хүсэд хүрэхэ үрһэнэй, страховой фондниудые хааха гэһэн уялга абаад, улам шангаар ажаллажа байна.

Р. Норбоев, Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

Эрхим шанартайгаар хуряанабди

Би 1943 ондо Ил-кын механизаторнуудай һургуулида һуряжа, 4 һарын турша соо комбайнын механизм шудалжа гараа һэм.

Һургуулиа дүүргөн сасуу «Коммунар» хомбайн жолоодожо, тэрэ жэлдэ гүрэной үгэһэн түсэб дүүргэжэ шадаһан байнаб. Жолоодоод ябаһан комбайнаа хаһа сагтань тоhодоод, аршаад, шүрэбүүдынь холхеонгуй хододоо шангадхаад, ханамжэтайгаар харууһалаад ябахада, комбайн нэгэшье минута зогсонгуй хүдэлэрилхэ юм гэжэ би тиихэдэ ойлгоhон байтааб.

Би тэрэ даажа абаһан «Коммунар» комбайнаараа 5-дахи жэлөө хүдэлэрилжэ ябанам. Энэ үе соо минии комбайн нэгэтэшье капитальна заһабарилгада ороогүй, һайнаар ябажал байна. Зүгөөр жэл бүри жэжэ заһабари хэгшэб.

Комбайн болбол колхозой тарыа хуряалтын гол хүсэниинь мүн. Тиимэһээ, манай хүдэлэрилдэг Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд бидэнэй машиные нэгэшье минута һаатуулхагүйе ороддодог.

Манай комсомольско агрегат мүнөө сезон соо өгөөл түрүүлэн хара тарыа хуряажа эхилээ һөн. Мүнөө машинамнай нэгэшье һаатангүй, ходо һайнаар ябана.

Хүдэлмэрэ үдэр болохолоор гү, хэрбээ шүүдэргүй байгаа һаань, буришье өртэ өхилдэгбди. Комбайнымнай тарыа сохилгын аппарат һайн тулдаа нэгэшье монсогор орооhо солоомодоо үлөөдэггүй. Һүниин 12 сагһаа хойшо ургасын шиигтэдхибэл тарыан солоомотоео гаража болодог юм. Тиимэ сагай дайралдабал бидэнэр машинынгаа механизмые һайнаар шалгаг тааруулжа, гөэлтэ хэхэгүйе ороддодогбди.

Үдэр бүри хүдэлмэриин һүүлээр комбайн трактор хоерто техническэ харууһан хэгдэдэг. Һүниин харанхыда фонариин гэрэлээр механизмуудыень тоhодоог, аршадагбди. Мүн зерноуловитель соо үнаһан тарыан нарин ниггаар хооhологдодог.

Селендумын МТС-эй солото комбайнер М. П. Ковалевскиин 800 гектар тарыа хуряахаб гэһэн уялга абаад, республикын бүхы комбайнернуудта хандаһан тухай «Буряд-Монголой Үнэн» газетын хүүдаһан дээрөһээ уншаад байхадаа, нүхэр Ковалевскиин уряалые хүндэтэйгөөр хүлеэн абажа, хүдэлмэриин 25 үдэр соо 400 гектар тарыа хуряаха, 1000 шахуу килограмм горючи арбилха ба хуряалгын һүүлээр комбайнаа бүрин бүтэнөөр МТС-эй гараж соо оруулха гэһэн уялга абаһан байнаб. Тиин мүнөө манай агрегат үдэр бүриингөө даалгабариие 150—200 процент хүртөр дүүргэдэг болонхой.

Манай комсомольско агрегадай һайнаар ябаад байхада, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз гүрэнтээ саг соогоо тоосожо, Эхэ ороондоо өрхим тарыа үгэжэ шадаха гэжэ бидэнөр һайса мэдэнэбди.

Дамба Жанаев,
Хориин МТС-эй комбайнер.

Аймаг соогоо түрүүлжэ ябана

Кяхтын аймагай Усть-Киранай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ тарыа тушаалгаар август һарынгаа график 200 процент дүүргэжэ, ВКП(б)-гэй айкомой болон аймгуйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаһан байна.

Тиин өндэхи колхознигууд ба комбайнова агрегадай хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ тарыа тушаалгые сентябриин 20 болтор дүүргэхын түлөө аһан шадалаараа тэмсэнэ. Үдэрэйнгөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэдэг комбайнер Н. Базаров нормоео 2 дахин дүүргэхэ гэһэн бүри үндэр уялга абаа. Нүхэр Цыбденовай хүтэлбэрилдэг тарыан ажалай бригадын олонхи гэшүүд үдэрэйнгөө нормые ходоloо 120—150 процент дүүргэдэг юм. Тиихэдэ бригадын түрүүшүүд Сеславников, Цыбденов болон бусад нормоео 2—2,5 дахин дүүргэнэд. Мүн нүгөөдэ бригадын гэшүүн 60-аад һаһатай үбгэн Ц. Ванданов ажалай үндэр бүтээсэ харуулна.

Иигэжэ өндэхи колхознигууд дамжуулгын Улаан тутые тарыахуряалга ба тушаалгын дүүрөтэр барижа ябахын түлөө өсэшэ сусашалгүйгөөр ажаллажа байнад.

М. Багадаев.

Гүрэндэ тарыа тушааха жэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэһэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкомууд ба аймгуйсэдкомуудай зууршалгаар, доро дурсагдаһан колхозууд Республиканска Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэбэ гэбэл:

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГ

10. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Дармаев, партийна организациинь секретарь нүхэр Дулмаев).

11. «Улаан Октябрь» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Цыбиков, партийна организациинь секретарь нүхэр Ринчинов).

12. «Улаан-тарыашан» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Дылгыроз, партийна организациинь секретарь нүхэр Жигжитов).

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советтэ ба ВКП(б)-гэй Обкомдо

Сентябриин 3-дахи табан хоног соо республикын аймагуудта тарыа тушаалгын ябаса тухай материалнуудые хаража үзэд, БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой **тогтоохонь:** БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой дамжуулгын Улаан тугые тарыа тушаалгын түсэбые дүүргэлгээр өрхим показательнуудые туйлажа, табан хоног соо тарыа бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые дүүргэлгээр 17 процент ургалта үгэһэнэйнь түлөө Түнхэнэй аймагта (партиин айкомой секретарь нүхэр Москалев, аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыденов, Бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ нүхэр Крутиков, хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Ускеев) үлөөхэ.

Үсэд шангаар ажаллана

Гүрэндэ тарыа тушаалгаар аймаг дотороо түрүү зэргэдэ ябажа байһан Торгин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ тарыа хуряалга түлэг дундаа. Эрхим боолтошод Б. Очирова, Ц. Цыденова, Д. Менжикова, Р. Цыденова гэгшэд үдэр бүриингөө нормые 150—200 процент дүүргэнэд. Тэрэшэлэн залуу машинистнууд Ч. Цыденов, Э. Мухолоев гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабариие ходоloо үлүүлэн дүүргэдэг байна.

Мүн наһажаал колхознигууд Ц. Цыдыпов, Ц. Батуев гэгшэд тарыа сэбэрлэлгэ дээрэ үглөөнэй харанхыһаа үдэшын харанхы болтор хүдэлмэрилжэ, үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Пигэжэ энэ колхозойхид үбгэн залуугүй тарыа хуряалга ба тушаалгаа болзорһоо урид дүүргэхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ байна.

Д. Цыденов.

Тэдэнэй амжалта

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ 4 комбайнова агрегат хүдэлмэрилнэ. Эндэхи комбайнернуудай тарыахуряалгые богонихон болзор соо дүүргэжэ, тарыа тушаалгаар гүрэнтээ колхозойнгоо һаяын сагаар сүм тоосохо ябадалые хангахын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй дулые улам үргөөөр бадаруулан бүхы хабаараа тэмсэжэ байна.

Һаяхан түс колхозой правлениин хадаа комбайнернуудай мүрысөөнэй дүнгүудые гаргаад, 6 үдэрэй турша соо 73 гектар хуряажа социалистическэ мүрысөөнэ илаһан нүхэр Б. Раднаевай комбайнова агрегадта колхозой правлениин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулһан, мүн 100 түхэриг мүнгөөр ба нэгэ хонеор шагнаһан байна юм. Тэрэшэлэн 7 үдэр соо 62 гектар хуряаһан Б. Цыреновагай агрегадта хоердохи шан— нэгэ хонин үгтөө.

Эндэхи комбайнернууд саашаа бүри ехэнүүд амжалтануудые туйлахын түлөө тэмсэнэд.

Л. Санжираншаев.

Гүрэндэ тарыа тушааха жэлэй түсэбэй дүүргэлтын тухай

СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөөлэгшын мэдээн

1948 оной сентябриин 15.

Гүрэндэ һуурині	Аймагууд	Түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
1.	Түнхэнэй	67,0
2.	Кударын	42,0
3.	Байкало-Кударын	34,8
4.	Кяхтын	33,4
5.	Хэжэнгын	31,6
6.	Прибайкальска	31,2
7.	Бичурын	28,0
8.	Сэлэнгын	26,6
9.	Кабанскын	25,7
10.	Хориин	24,3
11.	Тарбагатайн	23,3
12.	Закаменай	22,7
13.	Мухаршэбэрэй	21,0
14.	Хориин	20,8
15.	Зэдын	20,2
16.	Иволгын	16,9
17.	Заиграйн	16,0
18.	Баргажанай	13,9
19.	Яруунын	11,2
20.	Курумканай	6.4

* * *

Үнгөрэгшэ табан хоног соо Түнхэнэй, Байкало-Кударын аймагууд тарыа тушаалгынгаа темпдэ зарим нэгэн ургалта туйлаба. Гэбэшье уялгануудаа саг соонь дүүргэхын тулада өдө аймагууд тарыа тушаалгынгаа темные нилөөд дээшэлүүлхэнь шухала.

Кабанскын, Мухаршэбэрэй, Зэдын, Бичурын, Тарбагатайн, Сэлэнгын аймагууд тарыа тушаалгаар тогтоодоhон графигуудаа холо дутуу дүүргэ.

Курумканай (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Цыденов, аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев, бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ нүхэр Быков), Яруунын (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Борисов, аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыренжапов, бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ нүхэр Аюржанаев), Баргажанай (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Савинов, аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Эрдынеев, бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ нүхэр Шелковников), Заиграйн (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Сафронов, аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Мезенин, бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ нүхэр Павлович), Иволгын (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Санжимитыпов, аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Чимитцыренов, бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ нүхэр Цыренжапов), Хориин (ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Башинов, аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цырендоржиев, бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ нүхэр Николаев) аймагууд тарыа бэлэдхэлые даншьэ муугаар ябуулжа, тарыа тушаалгаар тогтоодоhон графигаа саг үргэлжэ таһалдуулна.

Эхэ ороной энхэ байдал тухай, советскэ гүрэнэй ашаг туһа тухай патриотическа оролдолго

Энэ түсэбһөө гадуур суглаһан нөөлөгөө түлөө үргэн ехэ жэлэй зхилхэ дурадхал оруулһан советско түрүү 35 предприятинуудай үүсхэлынь бүхы советскэ ард дотор ямаршье түрүүлэгшэ өгөө. Энэ хөрэгэй удхашанар тодорхойгоо эхэ. Арадай ажахые һэргээн болхоохо ба хүргөөхын тулада олон миллиард тухэригые манай советскэ гүрэнэй нөөмжэ абаха һаяан тухайда хэлэхэ тэдыгөөр хязгаргаданагүй. Советскэ хүнүүдэй моральна гайхамшаг шанартай шэнөөр бэелжэ байнаһан тулдаа, социалистическэ обществын хүчтэй дүлэтэ патриотизм тулдаа, тэдэнэй сэльхэл бодолой шэнэ ба шэнжэ тухай хэлэгдэнэ.

Хүршанай байдалһаа «удам» ямаршье манда үлеһэн олон үлэгдэлтэй дунда —хүнүүдэй хубиинда ашаг туһые гүрэнэй ашаг тулдаа тусгаарлаха заншал байна. Капиталистическэ обществын эрхэ-байдалда ондоо байха ашаг-шөгөй байгаа. Гүрэнэй ашаг туһанууд тэндэ арадай ашаг туһадта тон зүрөө ба харша байна. Агуухэ Октябрьска революциин түрөөнэй гүрэндэ — советскэ социалистическэ гүрэндэ хэрэгынь хэхэ гэнэн, ямаршье империйн эзэмсэгынь ябадал ашаг туһанууд хоорондоо ашаршагүй, нэгэ бүхэли зүйл болоно.

Ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлхын тулада большевистскэ партиин ябуулһан ба ябуулжа байгаа туйлайн ехэ хүдэлмэрилэг гайхамшаг үрэнгүүдые үгэбэ. Советскэ хүнүүдэй социалистическэ мэдэрэмжэнь хэмжээлшэгүй ехэөр өсөө. Ямаршье хүдэлмэридэ, зорилгоно өндөр ажалай ба ниитын ябуулгаа алдам бүхэн тэөмэ гүрэнэй хэмжээнэй ургалтын эли тодо шэнэ болохо байна. Түсэбһөө гаргаа зөөри суглуулан нөөхын тулдаа тэмсэлэй үүсхэлшэд — московско түрүү 35 предприятинуудай коллективууд — Московско ажаўйлэдбэри 1948 ондо түсэбһөө гадуур 1 миллиард тухэригэй зөөри суглуулан нөөжэ шадаха гэжэ, нутаг Сталинда бэшэгэ соогоо мэдэгдэн байна юм. Зүблөөндэ хабаадагдадай хэлэһэн үгэнүүдынь энээ гэршэлэгнэнэ гадна, мүн Московскай ба Московско областиин ажаўйлэдбэри хадаа дээрэ дурсагдаһан тоое 2-дахин үлүүлхэ, нэгэ харин 2 миллиард тухэригэй түсэбһөө гадуур суглуулан өгжэ шадаха аргэ боломжотой гэжэ харуулаа. Энэ боломжо хадаа социалистическэ түсэбтэ ажахын үлүү ба тэдэнэй ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлхэ, шэнэ, бүри уран наринаар үйлэдбэрие тон уран наринаар эмхидхэхэ, тиимэ боломоороо —ажалай бүтээсые таньтаргаагүйгөөр дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха ба өрөө үнэ хямдаруулха арга олгоно.

Гэбэшье, продукциин өөрын үные химдаруулха ба зөөри суглуулан нөөлгын хэмжээнүүдэй дулдыдаг эгээн шиидхэхы юумэн хадаа манай хүнүүд, өдөнэй шэн зоригто ажал, эдэнэй социалистическэ мэдэрэмжэ ба патриотическа үүсхэл мүн болоно.

Трехгорно мануфактурын өмөгтэй нэгэ хүдэлмэришын хэлэһэн үгэнүүд түс зүблөөн дээрэ дурсагдаһан байха юм. Энэ хүдэлмэрилэгшын юрын үгэнүүд дотор ниитын ажал-ябуулагшын, советскэ хүлэтэ патриодой, өөрынгөө ажалые гүрэнэй шухала удхатай хэрэг гэжэ ойлгодог хүнэй шэнжэ шанар харагдана.

— Би хүдэлмэрэ хэхэдээ, дайнай жэлнүүдтэ олон бөрхэшөөлнүүдые үзэһэн ба мүнөө гоехые хүсэжэ, бидэнһээ һайн шанартай бүд хүлеэжэ байдаг советскэ хүнүүд тухай бододогби. Тиигээд эдэ хүнүүдэй эд бүдүүдыэ түргөөр абахынь тулада өөрынгөө табанжэлэй түсэбэй дүүрэхэ болзорые хорооогоб, — гэжэ тэрэ хүдэлмэрилэгшэ хэлэһэн байна.

Мүн Трехгоркын хүдэлмэришэн — электроэнерги арбилха тушаа комсомольско рейддэ хабаздаһан, комсомолец Лапшин гэгшын хөлэһэнине абаад үзэе.

— Бидэнэр гэртээ электричество дэмы галладаггүй байнабли, тэдэ фабрикмай — баһал мандаа түрэл гэрнай гэшэ. Тиимэ хадань өндэшье электроэнерги ба түүхэй эдүүлые гаргалгаар гаргашалха хэрэгтэй. Тиигээд байгаа һаа, манай орон үшөө бүри баян болохо, ажабайдалнай үшөө баян түгэлдэр болохо байна гэжэ, — нүхэр Лапшин хэлэбэ. Иимэ һанал бодолнууд имагтал советскэ хүнүүдэй, агуухэ Советскэ Союзай сүлөөтэ гражданинуудай, шэнэ, социалистическэ ажабайдал зохеогшод ба геройнуудай оюун болодло түрэхэ байна!

Манай ороной олон миллион ажалшад арадай ажахые һэргээн болхоохо ба хүргөөхэ, үйлэдбэриин бүтээсын ургахэ, продукциин өөрын үные химдаруулха улам шэнэ резервнүүдые бэдэрдэг ба оложо бэелүүлдэг байна. Нүхэр Сталин социалистическэ мүрысөөе олонитын бодото, революционно шүүмжэлэлэй бэелэл мүн гэжэ нэрлэһэн байха юм. Советскэ хүнүүд болбол бүхы хуушарһан, гөөглэнги зүйлнүүдые өөрынгөө замһаа зайсуулан хаяад, социалистическэ мүрысөөнэй ябаса соогуур, социалистическэ ажахын мүнөөдэрэй хэрэглэлнүүдтэ харюусаха шэнэ, бүри нарин зүйлнүүдые бодото дээрэнь зоримгойгоор дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлдэг байна. Энэ шэнэ техникэ, үйлэдбэриие эмхидхэлгын шэнэ методууд дэлгэрүүлэгдэнэ.

Москвагайхидай үүсхэл бүхы орон дотор халуунаар дэмжэгдээ. Ленинград, Украинын ба Уралай городууд, Советскэ Союзай индустриальна томо бүхы центрнууд Москвагайхидай хоер миллиард тэрэнь шэнэ миллион ба миллиард түхэригүүдые нэмээнэ. Городуудай хоорондын, ажаўйлэдбэриин һалбаринуудай хоорондын, заводуудай, фабрикануудай, шахтануудай, барилгануудай хоорондын мүрысөөн — советскэ патриодуудай гайхамшаг һайхан мүрысөөн улам улам үргэн ехэөр дэлгэрэн бадаржа байна. Эхэ ороной туһын тулада хэн ехэ юумэ хэнэб, тэрэнэй туһа нэмэринь бүри ехэ, үрэ түлэдэр байха. Советскэ обществын морально-политическэ агуухэ нэгэдэл, СССР-эй бүхы арадуудай дулэтэ советскэ патриотизм, Эхэ ороной гоо ашаг туһа тухайда, тэрэнэй һалбаран бадаралга тухайда, тэрэнэй хүсэ шадалай батажалга тухайда, бүхы советскэ хүнүүдэй ажана һайхан байдал тухайда эсэшэ-сусашагүй оролдолго энэ мүрысөөндэ бэелнэ.

Советскэ патриодуудай энэ алдарта һайхан мүрысөөн үргэн ехэөр дэлгэрөг лэ! Түсэбһөө гадуур зөөри суглуулан нөөһэн тухэриг бүхэн хадаа дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоон урид дүүргэхэ бүгэдэараадай хэрэгтэ, коммунизмын илалтын агуухэ хэрэгтэ туһа болохо байна.

(«Правдын» сентябриин 15-най түрүү бэшэгһээ)

Сентябриин 16

Тарыа-хуряалга ба тушаалгын ДНЕВНИК

Тарыа тушаалгын ябаса тухай бэлэдхэлэй Министерствын Буряд-Монголдохи түлөөлэгшын сентябриин 15-ай мэдээн дээрэһээ харахада үнгэрэгшэ табан хоног соо тарыа тушаалгын темпдэ тон багахан ургалта гараһан байна. Гүрэндэ тарыа тушааха түсэбөө гүйсэд дүүргэлгые заатагүй хангаха еһотой болзор хүртэр тон багахан саг үлэбэ.

Аймаг бүхэнэй юлонхи колхозуудта тон ехэ тарыан суглэршоод, тэрэниие бэлэдхэлэй пунктнуудта шэрэжэ тушаалга тэрэнэй хатаагдаа, сэбэрлэгдэгүй байнаһаа һаатажа байна. Хүдэлмэриингөө хүсые гүйсэдөөр хэрэглэхэ ба бүхы түрэлэй транспортые бүтэсэ ехэтэйгээр ашаглаха гэшэ амжалта түйлалгада шиидхэхы удхашанартай.

Тезд городһоо туһаламжа хүлезжэ һуудаг колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй бии байхань ехэ гэмшэлтэй. Тэдэнэр городһоо тарыа хуряалсаха хүнүүдые, тарыа шэрэхэ машинануудые эльгээхынь хүлезжэ һуудаг юм. Харин городой организацинуудэнэ талаар өхэхэн туһаламжа колхозуудта үзүүлнэ, тэрэ туһаламжаяа бүри шэнгадхаха ехотой. Тиигэбэшье городһоо туһаламжада найдаад, доторойнгоо бүхы хүсые эльсүүлдэггүй колхозой хүтэлбэрилэгшэд тон гэмтэй ябадал хэнэ гээшэ.

Жэшээ болгон Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхозые абаад үзэе. Энэ колхозой түрүүлэгшэ Михайлов гэгшэ колхоздонь туһалхын тула городһоо хүнүүдые эльгээгэхын тулада таһэлгаряагүй ябуулга хэжэ байдаг зантай. Тиин гэһээнь тус колхозой олохон колхознигууд өөдэдынгөө хубиин ажахы дээрэ ажаллаад, колхозойнгоо тарыахуряалгада хабаадалсадагүй байха юм. Колхоздо ажалай жаяг заршам һуларанхай ба хуряалгын хүдэлмэридэ ябагшадай ажалай бүтэсэ тон доодо хэмжэндэ байнаар. Бороотой бүрхэг үдэртэ колхозой нэгэшье хүниинь ажалда гарадаггүй, тиин гэһээнь шиигтэй бороотой үедэ хуряажа абахада таарамжатай 100 гектар гречихань эдеэшэшэнхэй ба унан гээгдэжэ һууха юм. Иимэ жэшээнүүдэй ганса нэгэн бэшэ байхэнь гэмшэлтэй байна.

Мухаршэбэрэй аймагай колхозуудта тарыа шэрэлгэдэ бүхы жүдхэхэ хүсэнүүдээ гүйсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй ба тарыа шэрэхын тулада городһоо эльгээгдэнэн автомашинануудые ажалай эмхидхэлэй муу дээрөһээ миин байхэ ябадал гарадаг байна.

Аймгуйсэдкомууд ба тэрэнэй түрүүлэгшэнэр тарыа шэрэлгэдэ транспортнуудые хэрэглэлгые өөһэлөө хинажэ байха ба машина миин байлгаһан гэмтэниие шанга харюусалгада хабаадуулха ехотой.

Үүни үдэргүй эмхитэй гуримтайгаар ба үсэд шангаар хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй. Нэгэшье час гээнгүйгөөр ажалаад байбал гэгэлэлһээ гаража, тарыа тушаалгаяа болзорһоо урид дүүргэхэ тушаа абаһан өөдэдынгөө уялгануудые хүндэтэйгөөр дүүргэжэ шадахабди.

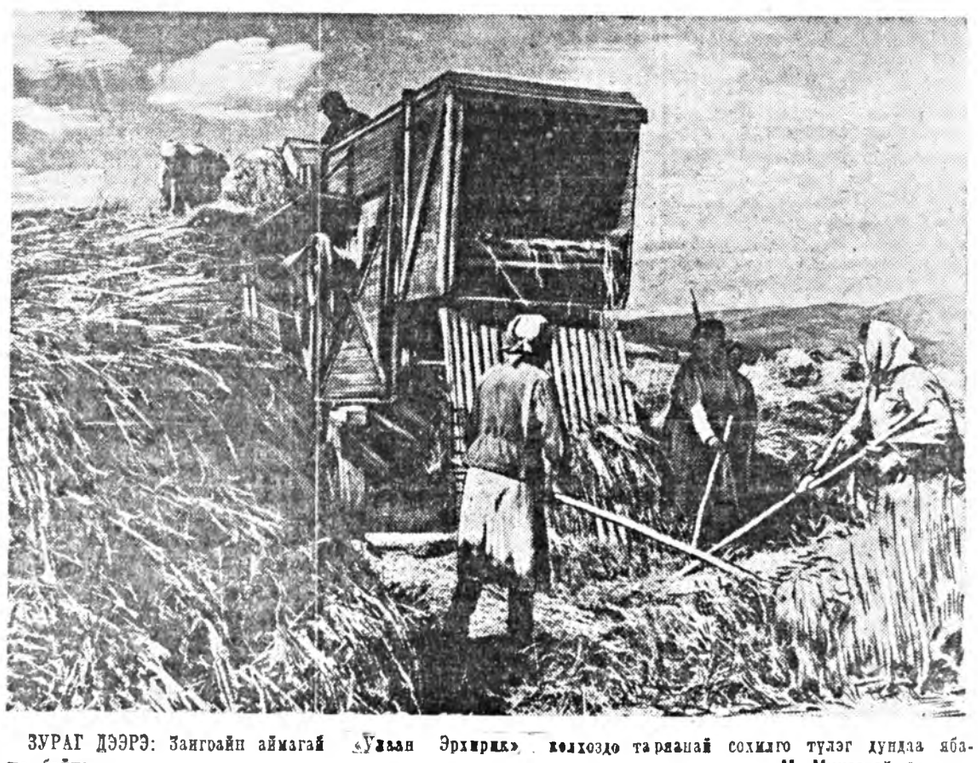

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхоздо тарыанай сохилго түлэг дундаа ябажа байна.

М. Минеевэй фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Идеологическа хүдэлмэри тухай

* * *

К. МАСЛОВ, ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь

* * *

Социализмhаа коммунизмда дамжан орохо үедэ ажалшадые коммунистическэ еhоор хүмүүжүүлгын хэрэг, хүнүүдэй оюун бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдые усадхалга шинидхэхы удхашанартай гэжэ ВКП(б)-гэй XVIII съезд онсо тэмдэглэhэн байна. Тиимэ ушаhаа, большевикүүдэй парти болбол зоной дунда ябуулагдадаг идеологическа хүдэлмэриин асуудалнуудта имагта ехэ анхарал хандуулна.

Манай партийна организаци марксистско-ленинскэ теориие шудалалгада ехэ анхарал табина. Нүхэр Сталинай биографие шудалха 200 кружок эмхидхэгдэнхэй, 14 мянган шахуу хүнүүд шудалан үзэhэн байна. «ВКП(б)-гэй түүхын хураанги курсые» шудалан үзэхэ 43 кружок хүдэлмэрилжэ, 643 хүн hуралсаhан байгаа. Дээдэ зэргын 3 кружогуудта партийн түүхэ үзэжэ дүүргээ.

VII районно партийна конференци ба ВКП(б)-гэй горкомой бюро болбол интеллигенциинүүдэй дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэрие hайжаруулгада, тэдэние советскэ патриотизмын үзэл бодолоор, советскэ гүрэнэй ашаг туhада үнэн байлгын, үндэр дээдэ hэрэмжын үзэл бодолоор, харинхинай үмэнэ hүгэдэхэ ябадалда эбсэнэгүй байлгын үзэл бодолоор хүмүүжүүлгэдэ онсо анхарал хандуулhан байгаа.

Эдэ шинжэбэринүүд бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэжэ байна. Медицинскэ хүдэлмэрилэнэдэй дундахи хүдэлмэри hайжаруулагдаа. Нүхэр Титенко секретарьтай госпиталийн парторганизаци hайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэндэхи коммунистнуудай политическэ hуралсал эрхимэр эмхидхэгдэнхэй, марксизм-ленинизмын классигуудай зохеолнуудые шудална. Нарайлалгын гэртэхи кружогые врач нүхэр Сельверова хүтэлбэрилдэг. Эдэнэр И. В. Сталинай биографие үзэжэ дүүргээд, «ВКП(б)-гэй түүхын хураанги курсые» шудалжа эхилээ. Кружогтонь коммунистнуудhаа гадна, мүн партийна бэшэ хүнүүдшье hуралсадаг.

Хүтэлбэрилхы партийно-советскэ 100 шахуу хүдэлмэрилэгшэд марксизм-ленинизмын үндэшын университетэ hурана. Эдэнэй олопхинь hуралсалайнгаа жэлые амжалтатайгаар дүүргэhэн байгаа. ГЭС-эй парторганизациин секретарь нүхэр Дымников, ПЭС-эй инженер нүхэр Загорский, нютагай ажаүйлэдбэриин министрын орлогшо нүхэр Пивоваров, элүүрые хамгаалгын министр нүхэр Боянова гэгшэд үзэhэн материалнуудаа үнэхөөр hайнаар ойлгоhон байба.

Гэбэшье, өнэ хадаа интеллигенциин дунда ябуулагдаха хүдэлмэриин өхин лэ болоно. Районой hургуулинуудай олон тоото багшанар нинтын-политическэ хүдэлмэридэ тон дутамагаар элсүүлэгдэнэ. Имагтал хөдөхэн багшанар лекциинүүдые уншадаг, элидхэлнүүдые хөдэг байха юм. Багшанарай зариманиинь өөhэдынгөө политическэ болбосоролые дээшэлүүлхын үлада оролдодогүй байна.

Партийнабэшэ интеллигенциин дунда бүри эхэ хүдэлмэри ябуулагдаха ehотой. Теэд манай зарим парторганизациинүүд партийна бэшэ хүдэлмэрилэгшэдэй хөрэзгээр hуралсажа байhаниие шалгадагүй ба тэдэниие нинтын хүдэлмэридэ тон hулаар хандуулдаг байха юм. Эдеэхоолой ажаүйлэдбэриин ба элүүрые хамгаалгын министерствонуудтэхи байдалые хараад үзээ. Элүүрые хамгаалгын министрын орлогшо нүхэр Берзин уранзохеолой зарим номуудые ба газетэнүүдые уншадаг, теэд марксизм-ленинизмын теориие үзэнэгүйб гэжэ мэдүүлбэ. Харин тус министерствын өмнөлгын таhагые даагша нүхэр Степанов марксистско-ленинскэ теори шудалхагүйhөө гадна, газетэшье холо уншадаггүй байба. Иимэ ушар мүн Горкомхозой ба гүрэнэй филармонийн парторгинзациинүүдта үзэгдэнэ.

Уранзохеолшодой Союзай партийна организацида политическэ hуралсал мүнөө ВКП(б)-гэй Центральна Комитедээр табигдажа байгаа ехэ эрилтэнүүдтэ таарахагүй тон доодо хэмжээндэ ябуулагдана. Эдэнэр «Звезда» ба «Ленинград» гэжэ журналнуудтухайда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолнуудтушаа олодахин хүдэлмэрэй шэнэдхэн табиха, уранзохеолшодой идейно-политическэ хүмүүжэлые дээшэлүүлхэ хомжоо-ябуулганууд хараалдаг болгобошье, түс тогтоолнуудые бодото дээрэнь тон дутамагаар дүүргэжэ байна. Уранзохеолшод өөhэдынгөө идейно-политическэ хүмүүжэлые хангалтагүйгөөр дээшэлүүлнэ.

«Звезда» ба «Ленинград» гэжэ журналнуудтухай, драматическа театрнуудай репертуар тухай, «Ехэ ажабайдал» гэжэ кинофильм тухай, В. Гурадзеийн «Агуухэ хани барисаан» гэжэ оперо ба бу-

К. МАСЛОВ, ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь

* * *

сад тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолнууд туйлай ехэ удхашанартай. Эдэ хадаа бүхы идеологическа хүдэлмэриие саашадань дэбжүүлхэ дайшалхы программа мүн болоно.

Идеологическа асуудалнуудтушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабаринуудые бэелүүлэн, манай районой партийна организаци горьтойхон хүдэлмэри ябуулаа, советскэ уранзохеолшодой Союзда, Пединститутда, гүрэнэй филармонида ба НИИКЭ-дэ удаан саг соо өшөөлжэ байhан буржуазна националистнуудШулукшин, Элиасов, Метелица, Бальбуров, Манжигеев, Ямпилов гэгшэдые өөhэдынгөө зэргэнүүдhэ үлдэн арилгаа.

hүүлэй хэдэн жэлнүүдэй турша соо бурят-монголой «арадэй» өпосые хөблөн гаргаха тушаа гое гоеор хэлсэгдөhэниие пленумэй гэшүүд мэдэхэ байха. Элирүүлэгдэhэн буржуазна националистнуудШулукшин, Балдаев ба Бальбуров гэгшэд өнэ хэрэгтэ илангаяа ехэ өдэбхи гаргаhан юм. Теэд өнэнь зарим коммунистнууд-уранзохеолшодто hэжэг түрүүлээгүй байгаа. Эдэнэр ВКП(б--гэй ЦК-гэй тогтоолой гараhан хойношье түс «зохеолые» хөблэхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлhэн байха юм.

Чингис-хаанhаа эшэ абаhан өнө феодально-хаанай өпосэй арадта харша удхые элирүүлхэ ябадалдань ВКП(б)-гэй областной комитет уранзохеолшодой Союзай партийна организацида туhалаа. Түс «зохеолые» арадай өпос гэжэ өндүүрэн тооложо, тэрээн дээрэ нилээд удаан саг соо коммунист нүхэр Балдановгой хүдэлмэрилhэн ушарые имагтал политическэ hохорлиг ябадалаар тайлбарилжа болохо байна.

Энөөндэ мүн бусадшье коммунистнууд, тэрэ тоодо райкомой гэшүүн нүхэр Цэдэн Галсановшье хабаадалсажа, өөрынгөө шүлэгүүд соо хаан-феодалай өпосэй баатарнуудые Эсэгэ ороное хамгаалгын Агуухэ дайнай геройнуудтай адлидхан маттаhан байгаа.

Бурмонгизай партийна организаци өөрынгөө зорилгонуудые үшөө хүсэд ойлгоодуй байhаар. Энэ шүүмжэлэл ба өөрынгө шүүмжэлэлгэ доодо хэмжээндэ байна.

Ленинэй орденто Бурят-Монголой хүгжэмтэ-драмын тэатрын партийна организаци (секретариинь нүхэр Цыдынжапов) конференциин hүүлэшье хүдэлмэрынь хүсэд hайжаараагүй байhаар. Театрын артистнуудай дунда политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тон hула муугаар ябуулагдана.

НИИКЭ-гэй партийна организациин (секретариинь нүхэр Туйск) хүдэлмэридэнь ехэ дутуу дундануд бии байна. Энэ институдые удаан саг соо толгойлхо зуурса, Бельгаев болбол Шулукшин мэтын буржуазна националистнуудай нүлөөлэлгын хойшолонгуудые усадхаха тушаа хүдэлмэри ябуулхагүйhөө гадна, мүн өөрөөшье феодально-хаатнуулай үльгэр домогыэ помнохо ябадалда туhалhан байна. Культура ба экономикын научно-шэнжэлэлгын институт, тэрэнэй партийна организаци өөрынгөө хүдэлмэриие ВКП(б)-гэй Обкомой бюротой заабэн ehоор шэнэдхэн табижа мүнөө хүртэр шадаадуй.

Партийно-политическэ хүдэлмэриие ажахын ябуулгатай зүбөөр зохилдуулха гөөшэ үйлэдбэриингөө түсэбүүдые болзорhоонь үрид дүүргэлгэдэ бүхы коллективээ өмхидхэн жагсааха арга олгоно.

Энэ ушар хадаа идеологическа хүдэлмэри тушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй өрилтэнүүдые зүбөөр ойлгоhон газарта, марксистско-ленинскэ hуралсал ба нинтын-политическэ хүдэлмэриин саг үргэлжэ ябуулагдадаг газарта — үрэ ехээр гарадаг байhан тухайда хэлэнэ.

Зүгөөр зарим парторганизациинүүдай секретарьнууд ба хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд өнөөдөр ойлгодогүй гү, али ойлгохыэ хүсэдэггүй байна. Тэрэшэлэн хүтэлбэрилхы зарим хүдэлмэрилэгшэд, тусхайлан хэлэбэл — министрнүүд ба тэдэнэй орлогшонор, өрхилэгшэд ба директорнууд политическэ hуралсалда ханалгагүйгөөр хандадаг байха юм.

Теэд ажабайдал улам улам ураншаал дабшана. Нэгэ газартаа тогтошоhон ябадал тиимэ хүдэлмэрилэгшэдые делягууд ба крохоборнууд болэлгоо зайлашагүй хүргэхэ байна. Эдэнэр коммунистическэ идеологиие бэелүүлэгшэд боложо шадахагүй ба хүнүүдэй оюун бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдэй тэмсэл ябуулжа шадахагүйнь элитэ.

Бүхы партийна организациинүүдта идеологическа хүдэлмэриие эрид дээшэлүүлхэ ба партийна пропагандадахи дутуунуудыэ зайсуулан усадхахые партийн Центральна Комитет өрилhэн байна.

Партийна пропаганда дэлгэрүүлгэдэ партийна кабинетүүд топ ехэ үүргэтэй. Манай парткабинедэй хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ хахад жэлэй турша соо 240 лекци эмхидхээ. Энэнь 1947 оной түрүүшын хахадайхиhаа 80 лекцеэр олон байна. Партийна организациинуудай секретарьнууда ба агитколлективнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ зорюулан заабари үгэхэ хэлэн элидхэлнүүд, семинарнууд хэгдэhэн байха юм. Хэды тиигэбэшье манай партийна кабинет партийна гэгээрэлэй түшэглэхэ газарынь үшөө болоодуй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Ехэхэн дутуунуудай нөгэнь юуб гахэдэ, пропагандистнуудта, кружогуудай ба агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ, консультантнуудта зорюулан саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Табиижэлэй түсэбые пропагандалга hуруулагдаhан байна. Марксистско-ленинскэ теориие өөhэдөө шудалагшадта туhаламжа үзүүлхэ хүдэлмэри топ дутамагаар ябуулагдаhан ба консультацинууд хаа-яа эмхидхэгдэhэн байгаа.

Политическэ ба научна эрдэм болбосоролдэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна Обществын отделение Улан-Удэ городто тогтоохо туша эмхидхэлэй зүблөөн hаяшаг болоо. Теэд городой, тэрэ тоодо манай районой партийна организациинуудай (эндэ научна хүдэлмэрилэгшэдэй ба интеллигенциин хүсэн гол түлэб сугларанхай) тон өдэбхигэйгээр хабаадаагүй hаань, түс филиал идеологическа хүдэлмэридэхи hайн туhалагша боложо шадахатуйнь элитэ.

Партийна организациинуудхадаа улаан булангуудай мүдэлмэридэ хандалгаяа хубилгаха, тэдэнэй хүдэлмэриие hайжаруулан, ажалшадай урган байгаа политическэ ба культурна эрилтэнүүдыэ хангалгада зорюулха ehотой.

Манай район дотор 20 библиотекэ тоологдоно. Тэдэнэй хүдэлмэринь зарим-тэды hайжаржа байна. hүүлэй үедэ ушагшадай тоо улам олошорhон ба элдэб литература ушадаг болоhон байха юм.

Гэхэ зуура идеологическа хүдэлмэрийн эрэшье участок партийна организациинуудай анхаралай газаа тээ байhаар. Нюмые хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй шухала хэрэглэл болгожо үшөө шадаагүй байнабди.

Манай ороной эдэлхэтэ зорилгонуудаа амжалтатайгаар шидхэн, социализмhаа коммунизмда дамжан орохо замаар ябажа байгаа мүнөө үедэ советскэ хүнүүдэй эрилтэнүүдынь хөгжөө-хөгжөөнэйхиhээ ехэ болоhон байна. Арадный эдэлхэтэ шухала зорилгонуудhаа гөөдэнгүйгөөр алхалхые хүсэнэ, тиигэхэшье ehотой.

Тиимэ ушаhаа, ажалшалай дунда ябуулагдадаг агитационно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри онсо шухала удхашанартай болоно.

Энэ пленум районой партийна организациинуудта идеологическа бүхы хүдэлмэриие hайжаруулгын өхин болохо ehотой

Энэнэй тулада партийна өхин организациинуудай секретарьнууд хадаа партийн гэшүүн гү, али кандидат бүхэнэй hуралсалай формые тодорхойлхо ehотой. Коллективүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй идейно-политическэ болбосоролые профсоюзна ба комсомольско организациинуудаар дамжуулан дээшэлүүлхэ, тиихээгээ марксистско-ленинскэ теориие хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ба интеллигентнэрэй шудалалгада онсо анхарал табиха хөрэгтэй. Марксизм-ленинизмые шудалагшадта саг үргэлжэ туhалха ба хиналта эмхидхэхэ шухала.

Институдуудай, техникумуудэй ба hургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд ба партийна организациинууд хамтадаа hурагшадай ба багшанарай дунда ябуулагдаха политическо-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээ-ябуулганууде хараалха, эдэнэй гүйсэдхэлые hуралсалай жэлэй эхинhээ хойшо саг үргэлжэ хинаа шалгажа байха ehотой.

Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын науканууда Бүхэсоюзна Академийн сесси дээрэ «Биологическа наукадаги байдал тухай» академик Лысенкын элидхэлые үргөөөр шудалан үзэхэ ябадал эмхидхэхэ шухала,

Идеягүй ба политикагүй ябадалда тон өбсэшэгүйгөөр хандадаг болгожо, хүмүүжүүлхын тулада шүүмжэлэл ба өөрынгө шүүмжэлэлгэ бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ хөрэгтэй.

Эдэзорилгонуудые гүйсэдхэлгэ хадаа дутуу дунданууда усадхалгада, идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолнууд дотор үгтэhэн заабаринуудые бүрин бэелүүлгэдэ туhалха байна.

Республикын ойн баяраар дашрамдуулан механизированна шэлэй заводой машинно-ванна цехын хүдэлмэриишэн Ф. В. Жуков СССР-эй Верховно Соведэй Президиумай 1948 оной июлийн 3-ай Указаар «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Ф. В. Жуков.**

С. Доржиевай фото.

Жэшээ харуулна

Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин коммунистнууд-агитаторнууд тарялахуряалга дээрэ өдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр колхозчинуудай дунда газетэнүүдэй шэнэ-шэнэ hонинуудые уншажа үгэхэ, улаасоороодын байдал болон Советскэ Союз доторхи hонинууд тухай элдэб hонин хоорэлдоонуудые хэхэ, социалистическэ мурысөөе ударидаха, тэрэнэй үндэр бүрнин дүн гаргаха, «лайшалхы хуудаhануудые» гаргаха гэхэ мэтын хүдэлмэринуудые өдэбхитэйгээр ябуулхаhаа гадна өөhэдөө ажал дээрээ жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ.

Эдэнэрэй тоодо коммунистнууд нүхэд Доржиев, Балданов, Дондопов болон бусадые тоолохо хэрэгтэй.

С. Биликтуев.

Коммунист Петкун

—Владислав Игнатьевич, энэ хөбэй хэмжүүр хаанаhаань эхилжэ абахаар гээшөб?—гээд нэгэ залуухан хүбүүн газарта дэлгэгдэй байhан ехэ хуудаhан түмэр дээрэhээ тонгойн-тонгойн харасалгаа. Энэ үедэ верстагай хажууда hуугаад, тэшхэдэ хабшаатай тэбхэр түмэрые хуурайгаар үрөжэ байhан табяад наhанай үбгэн гэдэргээ өрьежэ, толгойгоо тонгойлгон шодэнэйнгөө шэл дээгүүр харинhанай hүүлээр hуурилhаа болоо мүнөө хубүүн тэшэ ошоо.

—Зай нүхэр, hайнаар харалши даа. Энөөхэн утлуулhаань эхилээд лэ саашань ябуулха байна. Зүгөөр хөбшин тэг дундуураа хоер үзүүртээ орходоо хоер сантиметрээр үрөн байхабшуу даа. Ши хөбэйнгөө чертежынь тэнсүүлэн хараад үзэ, тиихэдээ бүри hайнаар ойлгохош,—гэжэ хэлээд хуудаhан түмэр дээрэ тэмдэглэhэн зурлаануудые үзажа үгэнэ. hүүлээрынь залуу мүбүүн чертежоо абажа, онштойхоноор хаража үзөөд хөбэй зуража ороно.

—Зай зай, эгээл зүб эхилбэш. Тингээд лэ саашань үргэлжэлүүлэ. Ойлгожо ядаhан юумээе асуугаарай, —гэжэ нэмэн хэлээд мүнөө үбгэн hуурилаа отожо, өөрынгөө ажал үргэлжэлүүлнэ.

Түмэрэй хахинаан, баhа алхаар «хан-хан» байса түмэр сохиоо абяануул цех дүүрэсэ дуулдажа. улам-улам түргэлэнэ. Энэ худалжа байhан хэдэн хүнүүд—бригадынхин тогтонгүй, шударгуугаар хүдэлнэд..

Энэ үбгэмнай түс инструментальна цехтэхи бригадын бригадир Владислав Игнатьевич Петкун гэгшэ байгаа. Нүхэр Петкун энэ ажалда хорин гаран жэл соо хүдэлмэрилжэ байна. Тиихэ зуураа ажалай нилээд ехэ дүршэл оложо эбаа. Үбгэн Петкунай бригада өлдэб хэб ба хэмжэлгын приборнуудые шэнээр хэдэг юм. Тиин түс бригада үдэрэйнгөө нормые хоодоо 250—300 процент дүүргэдэг. Нүхэр Петкун өнэ заводто хүдэлмэрилжэ байhан үе соогоо нилээд олон хүн дүрилэлдэ hурагшань байна. Тэрэнэй өнэ жэлдэ, hүүлэй hэрануул соо hургаhан hурагшань Эсэгэ ороное хамгаалгын агуухэ дайнай пивалид нүхэр Шешигин болоно. Залуу хүдэлмэриишэн Шешигин орэйдоол нэгэ hарын турша дотор бээ даагаад хүдэлмэрилжэ байха зуураа. үдэрэйнгөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ.

Нүхэр Владислав Игнатьевич нилээд үнинэй коммунист юм. Тэрэ хори шахам жэлэй стажтай. Залуулаа, хаанта засагай үедэ эрэм hураха аргагүй байгаа. Тиин наhажарhан хойнө. Советскэ засагай ашаар лэ үзэг башэгтэ hуража, хүсэд ушадаг. бэшэдэг болоhон байна. Петкун болбол хэрнье наhажаал болобошье hаа, коммунистын нангин нэрэ хүндые дээрэ үргэн абажа ябадаг ба өөрынгөө политическэ мэдэрэлые үдэр бүри дээшэлүүлдэг байха юм. Тэрэ хаяа заводой парткомдо магтаалтай коммунист болоhой.

Петкун 1918—1921 онуудта Улаан Армийн зэргэдэ алба хэхэ зуураа, залуухан советскэ засагаа сагаан полягуудай шунахай шуhата hабарhаа аршалан хамгаалалсажа, Эхэ оронойнгоо дайсадтай эрэлхэгөөр тулалдаhан байгаа..

—Би мүнөө ВКП(б)-гэй түүхын хураанги курсые бэээ даан үзэжэ байнхайб. Ажалай hүүлээр, үдэшэ бүхэндэ заабол нэгэ гү, али хоер разделые хэдэ дахин уншаад, тэрээгээрээ конспект табилагби. Мүн гүнзэгыгөөр ойлгохын тулада парткабинедhээ хэрэгтэй-хэрэгтэй литературануудые абажа уншанаб. Ойлгожо ядаhан асуудалаа hайн мэдэхэ хүнhөө hуража абанэб. Пятница бүридэ консультаци-заабари абадагби. hаяхан түүхын 5-дахин булэгөөр шалгуулааб. Мүнөө 6-дахи булэгые шудалан үзэжэ байнаб. Мүн газетэнүүдые алгалгүй уншанаб,—гэжэ нүхэр Петкун хөөрэнэ.

Владислав Игнатьевич Петкун хадаа тэрээндэ даалгагдаhан бүхые саг соонь үнэн сэхээр дүүргэдэг, ажал хүдэлмэридөө габшагай, партийно-политическэ мэдэрэлээ эсэшэгүйгөөр дээшэлүүлдэг үнэн шударгуу коммунист мүн.

А. Жамбалэн.

Эрдэмээ дээшэлүүлнэ

ВКП(б)-гэй гэшүүндэ кандидат нүхэр Петров гэгшэ залуухан хүдэлмэриишэн юм. Тэрэ ороёдол зургаан hарын урда гээ Советскэ Армийн албанhаа табигдажа ерээ hэн. Тиин ерэмсээрээ паровозоо-бүтээгтын заводто ороод, мүнөө болгоо инструментальна цехын лекальщигээр хүдэлмэрилжэ байдаг. Нүхэр Петров hаяхан хүдэлмэрилжэ эхилhэн болобошье ажал дээрээ шалгаржа ябана. Тэрэ үдэрэйнгөө нормые 300—350 процент дүүргэнэ.

Тиихэ зуураа энэ залуу коммунист өөрынгөө эрдэмые дээшэлүүлхын тула эсэшэгүйгөөр тэмцэлдэг байха юм. Мүнөө тэрэ хадаа үдэшэн техникумэ ороод, ороходсотой ба hайнаар hуралсажа байна. Заняти бүхэндэ анхаралтайгаар хандадаг, үзэhэн юумээ hайтар ойлгожо, эрхим сэгнэлтэ абадаг юм. Мүн эдлөө саггаа ураншаханай литература уншана. Олониптын хэжээ-ябуулганууда эдэбхитэйгээр хабаадана.

Нигэжэ, залуу коммунист Петров мэргэжэлээ үдэрhөө үдэртэ дээшэлүүлнэ.

Н. Сэроченко,

цехын эхин парторганизациин секретарь

Программаяа дүүргэв

Энэ жэлэй эхиндэ Зүүн-Сибирийн түмэрэмэй гурбадахи отделениин дэргэдэ ВКП(б)-гэй түүхын хураанги курсые үзэхэ кружок эмхидхэгдэhэн байгаа. Тус кружогые коммунист Мезенин хүтэлбэрилэнэ. Тиихэ зуураа нүхэр Мезенин болбол кружогтэ ябагшадай занятиндаа hаhалдалгүй hайнаар хандадаг, конспект хэхэ ба үзэhэн юумээ тон hайнаар ойлгохын тула схемэ оролдолго гаргаhан байна. Мезенин занятиндаа ерээгүй гү, али хаяа хэрэг мууса хандаhан хүн байбалынь, тэрээн тухайда парторганизациин урда өлидхэн, хэмжээ абхуулдаг байха юм.

Тиигэжэ, Мезенинэй оролдоолтой хүдэлмэриин ашаар кружогто хабаадагшад ВКП(б)-гэй түүхын хураанги курсые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэгшэдэй дунда нүхэд Врублевская, Шатунова, Старостин, Федоров болон бусадые тооложо болоно. Бүхыдөө 16 хүн үзэхэ ehотой программаяа гүйсэд дүүргэв.

Мүнөө тэдэнэр ВКП(б)-гэй түүхын хураанги курсые, марксизм-ленинизмын классигуудай зохеолнуудболон бусад шухала литературануудые өөрөөлэлгэтэйгээр бэсэ даагаад үзэжэ эхилбэд

Г. Караманов.

Бодото байдалтай холбон агитаци хэнэ

Усть-Кыранай сельсоведэй «Большевик» колхозой (парторганизациин секретарь нүхэр Ванчиков) коммунистнууд —агитаторнууд тарялахуряалга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, колхозчинуудай дунда элдэб hонин хөөрэлдөө өмхидхэдэг, газетын шэнэ-шэнэ hонинуудые уншажа үгэдэг байна. Тэрээнhээ гадна бригада, комбайнова агрегад бүхэндэ «дайшалхы хуудаhануудые» гаргана.

Агитаторнууд Юможапов, Ванчиков ба бусад хөөрэлдөөнэйнгөө темые мүнөөдэрэй шухала зорилгонуудтай тааралдуулан, гүрэндэ таряа туршаалгые болзорhоо үрид дүүргэхэ хөрэгтэ колхозчигуудые өлсүүлхын түлөө тэмсэнэ. Мүнөө «Большевик» колхоз таряа туршаалгаар августын түсэбые 150 процент дүүргээд, таряа туршааха жэлэйнгээ түсэб сентябрийн 20 болтор дүүргэхын хойноhоо шармайн ябана. Агитатор Юможапов хүдэлмэрилжэ эхилhэн 20 хоног соогоо 12 хөөрэлдөө хэhэн, 7 номер «дайшалхы хуудаhануудые» гаргаhан байна. Тиин тэрэ большевистскэ үнэн үгөөр агитаци хэхэhээ гадна ажал дээрээшье үндэр жэшээ харуулна. Нүхэр Юможапов хөөрэлдөө хэхэдээ тэрээн дээрээ түрүү хүнүүд тухай жэшээ абадаг, залуу хойрогуудые хатуугаар шүүмжэлдэг юм. Урда тээнь үдэрэйнгөө нормо дүүргэдэггүй байhан колхозчинууд Хайдапова Б. Д. Гымпылова М. ба Хайдапова В. Х. гэгшэд нэгэ нимэ хөөрэлдөөн дээрэ өөhэдынгөө алдуунуудые мэдэржэ, саашадаа өөрөөсөө ажаллахабди гэжэ үгөө үгэhэн байна юм. Тиин агитатор Юможапов эдэнэртэй хамта хүдэлмэрилдэг боложо, өөрынгөө ажалай амжалтаар өдэндэ жэшээ харуулдаг байна. Теэд мүнөө эдэ гурбан колхозчинууд таряа гараар хадаха зуураа, үдэрэйнгөө нормолуудые 130 процент хүртэ дүүргэнэ.

Агитаторнууд Цыремпилов, Ванчиков гэгшэд мүн лэ нимээр хүдэлмэрилнэ. Нигэжэ, эдэ түрүү агитаторнууд большевистскэ агитаци үргэнөөр ябуулхаhаа гадна, ажалай жэшээ харуулжа ябана.

М. Багадаев.

ХАРГЫН МАСТЕР

1946 оп. Түмэр харгын хүдэлмэриишэдэй фоомотой хубсаhа үмдэлэн наhажаал, үндэр бэстэй хүн Зүүн-Сибирийн түмэр замай управленийн харгын албанай начальникай кабинедтэ орожо ерэбэ. Энэ хадаа Корней Сидорович Мандрибас байгаа.

Корней Сидорович олохон жэл соо өөрынгөө участокhаа сааша гараагүй, Петровско завод ба станци Нижи хоерой хоорондо харгын албанда хүдэлмэрилоо юм. Тиин нүхэр Мандрибас гэгшые түмэр замай харгын албанай начальник Иркутск ерэхые дуудаhан байгаа. «Юунэй түлөө, ямар хэрэгээр дуудаб» гэжэ Корней Сидорович hанаата болоhон байна. Начальникай кабинет соо нилээд олон хүн сугларhан байба.

— Танай бригада түмэр замайхидай түрүүшүүлэй дүй дүршэлөөр ажаллалаг байна. Тиимэhээ та ядажа ажалаа өмхидхэhэн тухайгаа хоорэжэ үгэгты, — гэжэ түмэр харгын албанай начальник тэрээндэ хэлдэбэ. Нүхэр Мандрибас өөрынгөө ба бригадынгаа гэшүүлэй хүдэлмэри тухай түхэрсэн 2 час соо хоорэжэ үгөө. Тэрэ жэлдэ нүхэр Мандрибас гэгшын хүтэлбэрилдэг бригада түмэр харгын hайнабариие өөрынгөө участок дээрэ жэшээтэ hайнаар табижан байна. Хоорэлдөөндэ хабаадагшад бригадын ажалые ехэ hонирхолтойгоор шалгаhан ба түс бригадын дүй дүршэлөөр ажаллаха тухайда хоорэлдэhэн юм.

Нүхэр Мандрибастай хөөрэлдөөгөө дүүргэхэ зуураа, түмэр замай албанай начальник иигэжэ хэлэбэ:

— Корней Сидорович, таниие харгын мастер болгожо дэбжүүлэх hаамнай юун гэжэ эзанат?

—Юрдөө мэдэнэгүйб, би техническэ эрдэм багатай, hүргүүлиишье багатай хүмби, — гэжэ харюусаба.

— Техническэ эрдэм хэрэгтэй гэшэ. Тиигэбэшье, Та 13 жэлдэ харгын заhабарида хүдэлмэрилhэн, тон ехэ дүй дүршэлтэй, ажалаа hайнаар эмхидхэдэг хүн байнат. Тиимэ дээрэhээ таниие мастер болгохо гэжэ хэлсэhэн байгаабди. Танай хүдэлмэридэ инженернүүд, мастернууд саг үргэлжэ туhалжа байхабшуу...

Пимэ хөөрэлдөөн болоhоор хоер жэлhээ дээшэ саг үнгэрөө. Тиин нүхэр Корней Сидорович Мандрибас мүнөө манай республикын түмэр замайхидай түрүүшүүлэй эзэргэдэ ябана. Тиимэhээ өнэ нүхэрэй ажал тухайда, түрүү ба hайн үүсхэлнүүд тухайда тобшохоноор бэшэе.

* * *

Түмэр харгын хэмжээе заалан столбонуудаа дээрэ 625 — 626 гэзэн тоонуудаа харагдана. Вагоной сэнхоор харахада үндэр ургэсэн тарялгай талмайнууд үнгэрнэ. Ой модон нэмжэриие. Энэдэнэ саашада багахан үгсүүр боложо, рельсынууд наранда толотон ялагар сагаахан hолонго болон харагдана. Энэ хадаа түмэр замай 14-дэхи дистанциин 10-дахи околотко. Энэ Корней Сидорович Мандрибас 10 жэлдэ харгын харуулшаар ба харгы заhабарилагшадай бригадиргаар хүдэлмэрилhэн, hүүлэй 2 жэлhээ дээшэ саг соо мастераар хүдэлмэрилжэ байна.

Харгын харуулшан хадаа хилын hахюулшантай адли тон ехэ харюусалгатай юм. Тэрээндэ үгтэhэн участок дээрэ түмэр замай линиинүүдые шалгажа байдаг, поездуудай hаад үгы ябалгануудые хангадаг байна. Хэрбээ харуулhаяа муугаар табибал өлдэб зүйлэй аюунта ушаралнууд тохеолдожо болохо байнабшуу. Тиимэhээ энэ өгөөл этигэл найдабритай хүнүүл ажалладаг. Тэдэнэрэй нэгэниинь Сидорович мун.

Нүхэр Мандрибас хадаа өөртөө үгтэhэн харюусалгата ажалые үнэн сэхээр дүүргэхэhээ гадна, Эхэ оронойнгоо түмэр замайхидай олоомлионой армида үнэн сэхэ ба дээрэ дүршэлтэй хэдэн олон залуу кадриуудые бэлэдхэжэ үгэбэ.

Эсэгэ ороное хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ нүхэр Мандрибас гэгшын хүтэлбэрилдэг участок жэшээтэ hайнаар ажаллаа. Мастер хүн гансахан ажал эмхидхэдэг, хүтэлбэрилдэг, хинадаг, шалгадаг, бүтэhэн ажалые тушаан абалаг шэнгээр hанажа болохогүй. Нүхэр Мандрибас эдэ хүдэлмэриинүүдые дүүргэхэдээ хамта өөрөө хүрэн hухэ гаргаа барин гарадаг, 2 — 3 хүнэй хэхэ ажалые хэд, өөрынгөө ажалай дүй дүршэлөөр харгын хүдэлмэриишэй бүхы ажалые урагшань татаг байна.

Манай республикаа нүхэр Казанцовай үүсхэлые өгөөл түрүү Корней Сидорович дэмжэ Тэрээнэй үүсхэлгэр, ажалаадаггүй гэрэй ээзи ба үхибүүдтэй өхэнэрнүүдhээ бригада эмхидхэдэжэ, түмэр харгын заhабарилагшадай дээрэ, сэбэрлэлгэ дээрэ хүдэлмэрилдэг болоhон байна. Тиигэжэ түрүүшын казанцовска бригада нүхэр Мандрибасай үүсхэлээр болоо. Мүнөө тэрээнэй участок дээрэ 6 тиимэ бригада хүдэлмэрилжэ, ехэ ажал бүтээhэн ба гүрэнэй медриие хэдэн 10-аад мянган түхэриг арбилhан байха юм.

* * *

Иркутскhаа Хабаровск хүрэх зэнцда ябаhан пассажирска поезд Тайшаска пост дээрэ ороёдоо нэг минута зогсобо. Энэ поездhоо хэдэн инженернүүд ба найдалгатай бүрэжа, харгы заhабариин хүдэлмэрилэй байра хүдэр ошожо ябаhаа хүхюугээр, шанга шалгаар хөөрэлдэнэ. Эдэнэрые харгын мастер нүхэр Мандрибас угтаба.

Нүхэр Мандрибасай үбсүүн хүрэ хэдэн олон медальнууд яларгана. Ерэhэн зонуудаа Корней Сидорович хүтэлбэрилжэ байhан 10-дахи околотконы ажал тухай, үбсүүн хэрэгтэй бэлэдхэлтэй байhан тухай hонинохоо зуураа, болото ажалыень шалгажа, түмэр зам дэрэ гараба.

Корней Сидорович Мандрибас гэгшэн хүтэлбэрилжэ байhан 10-дахи «околотко 1948 — 49 оной убые угтахаар хүсэд бэлэн бэлэн. Энэ хадаа Казанцовска бригадын түмэр харгын заhабариие хараалгаhаа гадна, мянгаад шэнгээ хэлэлцэлгэтэй хүнүүдые [illegible] шалгажа, [illegible] бэлэдхэжэй.

Г. [illegible]

Социалистическэ уялгануудай дүүргэлтые шалганабди

Түсэбһөө гадуур 32 мянган метр сэмбэ үгэхэбди

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбын фабрикын аппаратно-зэрэлгын цехын начальник И. О. Лайко.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбын фабрикын ахалатша инженер нүхэр М. А. Жирнов.

Түрүү коллективэй ажал

Шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбые дурбэн жэлэ дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысеендэ оролцоһон манай Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив республикын түрүү предприятинуудай зергэдэ гараа.

Үнгэрһэн 1947 ондо ба 1948 оной түрүүшын хоер һара соо сэмбын фабрикын коллектив нилээд ехэхэн гэгдэлтэй ябаһан юм. Энээнэй гол шалтагаан хадаа сэмбэ нэхэлгэ дээрэ дүй дүршэлөөр баян кадрнуудай дутуу байһан дээрэһээ ба ажалай зохидхэлэй һулаар табигдаһан дээрэһээ белэһэн байгаа. Тиин энэ оной эхиндэ ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-ай Министрнүүдэй Советэй зүгһөө үгтэһэн тогтоол заабаринуудые бэлүүлжэ, мүрысеее үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ба еөһэдынгөө эалуу кадрнуудай дүршэл шадабариие дээшэлүүлһэнэй ашада республикынгаа 25 жэлэй ойн урда тээхи мүрысеендэ эрхим амжалтануудые туйлаа һэн.

Мүнөөдэр энэ хуудаһан дээрэ сэмбын фабрикын түрүү хүнүүдэй статьянууд ба социалистическэ уялганууд толилогдобо. Тус фабрикын коллектив 1948 оной үнгэрһэн 8 һарын түсэбые 112 процент дүүргэхэ зуураа, сэмбэ нэхэлгын жэлэй түсэбэй дээдэ тээ 32 мянган метр сэмбэ үгэхэбди гэһэн уялга абанхай юм. Мүнөө фабрика дээрэ 30 гаран бригаданууд еөһэд хосрондоо мүрысэн хүдэлмэрилжэ, ажалай амжалтануудые туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбын фабрикын залуушуулай бригадын бригадир нүхэр Трофимова.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбын фабрикын аппаратурна-будалгын цехын начальник нүхэр Г. Э. Рихтер.

Түсэбөө болзорһоо урид дүүргэхэбди

Миниий дээдаг аппаратно-зэрэлгын цех үнэрһэн август һарын 25-да өнэ оной 10 һарын даалгабариие амжалтатайгаар дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур сэмбэ нэхэлгэдэ 10.000 килограмм эзэрһэн нооһо үгэйэн байна.

Иимэ амжалта хайшан гэжэ түйлагдааб гэхэдэ, бидэнэр республикынгаа 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысеендэ оролсохоодоо 8 һарын түсэбые дүүргэхэбди гэһэн уялга абаһанаа үнэн хэрэг дээрэнь бэлүүлжэ, тэрэнэе салшадань батадхахын түлөө ажалай бүтээсые бүри дэшэлүүлһэн байнабди. Энээнтэй хамта манай цех соо стахановска һургуули өмхидхэгдэжэ, тэндэ түрүү хүнүүдэй хүдэлмэриин арга методууд нэбтэрүүлэгдэгөө байгаа. Уралан нарижуулгын ба ухаалан зохеолгын хүдэлмэринууд үргэнөөр ябуулагдажа, үйлэдбэридэ аппаглагдаа. Энээнэй аппаар манай цехтэ ажалай бүтээсэ долоон процентөөр дэшэлһэн байна.

Тэрэшэлэн цехын бүхы хүдэлмэришэдэй дунда өөһэд хоорондын социалистическэ мүрысеен үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Энэ мүрысеендэ ороһон хүдэлмэришэн бүхэн өөр дээрэ үндэр уялгануудые даажа абаад, тэрэнэе хэрэг дээрэнь бэлүүлхын тулда эсэшэ сугашалуйгөөр оролдоно. Жэшээлхэдэ, цехын эрхим түрүү стахановецууд нүхэд Трофимова, Гринченко, Федоренко ба бусад үдэр бүриингөө нормые ходоодоо 10—25 процентөөр үлүүлэн дүүргэдэг байна. Тиихэдэ уралан нарижуулагшад Мезенов, Борисов, Ковалев гэгшэдэй үйлдбэридэ оруулһан дурахалнуудай аппаар продукциин шанар эрид һайжаржа, жэл соо 2000 түхэригэй алмалта үгтэдэг болоо.

Мүнөө манай цехын коллектив Октябрьска һайндэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысеендэ эдэбхитэйтээр хабаалдажа, жэлэйнгаа түсэбые 1948 оной октябриин 9-дэ дүүргэхэ, тиигээд жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 70.000 килограмм эзэрһэн нооһо үгэхэ уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

И. Лайко,
аппаратно-зэрэлгын цехын начальник.

Сэмбэ нэхэгшэ болооб

1944 оной хабар би анха түрүүшынхээ хүүөөөө Улан-Удэ город ерэжэ, сэмбын фабрикын түрүүшын корпусой фундамент табилажа эхилһэн байнаб. Энэ тиихэдэ ганса элэһэн талмай, ой модон байһан юм.

Бидэнэр түрүүшын хирпинсэ табижа эхилхэдээ хөөжэшье фабрикын барилга гаргажа эхилхэ юм гэжэ һанагша һэмди. Теэд, тэрэ гэһээр ороһоолоо 2—3 жэл үнгэрбэшье, мүнөө сэмбын фабрика үйлгата түсэбөө дүүргэхэ таллаар республикын түрүү предприятинуудай тоодо ябана.

Фабрика дээрэ ажаллаха хүсэл мэргэжэлтэдэй үсөөн байһан-тулаа бидэ, хэдэн арбаад басагад тэрэ жэлэй намар Москвагай Кулзинска сэмбын фабрикада бүх нэхэгшын мэргэжэлдэ һурахаа тусхай командировкоор ошоһон байгаабди. Тэнд хоер жэл тухай һуража, эрхим һайн сэгшэлтэтэйгээр дүүргээд, 1946 оной гэдэргээ бусажа ерээ һэмди.

Минии бусажа ерохэдэ фабрика түрүүшынхээ ашаглалгаа табигдаһаар һүүлшынгээ шалгалтадэ орожо байгаа. Тиин энэ шалгалта амжалтатайгаар дүүрэжэ, фабрика бодбод продукци гаргалгаа эхилһэн байна.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо би мүнөө болтор сэмбын фабрикын түрүү цехүүдэй нэгэн болохо үгалгын цехтэ прессовщигээр ажаллажаб. Тиихэ зуураа урдаа табигдаһан зорилгоо хэдэлөө бэлүүлжэ, табанжэлые дурбэн жэлэ дүүргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө хүчтые оруулжаб. Мүнөө сэмбын фабрика үйлгата түсэбөө дүүргэхэ таллаар республикын түрүү предприятинуудай тоодо ябана.

Фабрика дээрэ ажаллаха хүсэл мэргэжэлтэдэй үсөөн байһан-тулаа бидэ, хэдэн арбаад басагад тэрэ жэлэй намар Москвагай Кулзинска сэмбын фабрикада бүх нэхэгшын мэргэжэлдэ һурахаа тусхай командировкоор ошоһон байгаабди. Тэнд хоер жэл тухай һуража, эрхим һайн сэгшэлтэтэйгээр дүүргээд, 1946 оной гэдэргээ бусажа ерээ һэмди.

Минии бусажа ерохэдэ фабрика түрүүшынхээ ашаглалгаа табигдаһаар һүүлшынгээ шалгалтадэ орожо байгаа. Тиин энэ шалгалта амжалтатайгаар дүүрэжэ, фабрика бодбод продукци гаргалгаа эхилһэн байна.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо би мүнөө болтор сэмбын фабрикын түрүү цехүүдэй нэгэн болохо үгалгын цехтэ прессовщигээр ажаллажаб. Тиихэ зуураа урдаа табигдаһан зорилгоо хэдэлөө бэлүүлжэ, табанжэлые дурбэн жэлэ дүүргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө хүчтые оруулжаб. Мүнөө сэмбын фабрика үйлгата түсэбөө дүүргэхэ таллаар республикын түрүү предприятинуудай тоодо ябана.

Бидэнэр түрүүшын хирпинсэ табижа эхилхэдээ хөөжэшье фабрикын барилга гаргажа эхилхэ юм гэжэ һанагша һэмди. Теэд, тэрэ гэһээр ороһоолоо 2—3 жэл үнгэрбэшье, мүнөө сэмбын фабрика үйлгата түсэбөө дүүргэхэ таллаар республикын түрүү предприятинуудай тоодо ябана.

Фабрика дээрэ ажаллаха хүсэл мэргэжэлтэдэй үсөөн байһан-тулаа бидэ, хэдэн арбаад басагад тэрэ жэлэй намар Москвагай Кулзинска сэмбын фабрикада бүх нэхэгшын мэргэжэлдэ һурахаа тусхай командировкоор ошоһон байгаабди. Тэнд хоер жэл тухай һуража, эрхим һайн сэгшэлтэтэйгээр дүүргээд, 1946 оной гэдэргээ бусажа ерээ һэмди.

Минии бусажа ерохэдэ фабрика түрүүшынхээ ашаглалгаа табигдаһаар

Юун һаатуулнаб?

Үнгэрһэн жэлэй туршада өөрынгөө урда табигдаһан даалгабариннуудые бэлүүлдэгтүй байжа, бүгэдэн показателие дээшэнь оруулдаг байһанаа мэдэрнэб. Энээнэй гол шалтагаанинь юун байгааб гэхэдэ, нэн түрүүн би өөрынгөө мэргэжэлые хүсэд шудалаагүй, түрүү хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлые ажалдаа халан абадаггүй ба социалистическэ мүрысеендэ хабаадалсалаггүй байгааб.

Энэ дутуу дундаа мэдэрээл, тэрэнэе усадхажа шадаһан дээрэһээ энэ жэлдэ үдэр, һара бүриингөө даалгабариие ходоодоо 120—130 процентһээ доошо бэшээр гүйсэдхэдэг болооб. Ажалай үшөө үндэр бүтээсэнүудые туйлаха дүрэн арга-боломжнууд манайда бии.

Гэбэшье, энээнтие дүрэн хэрэглэжэ шададаггүй байнабби. Энэнэй гансахан манай цехын мастерууд ба начальникууд зэмтэй. Юунэй гэхэдэ, миниие зарилгаа саг сооной материалнуудаар хангалаггүй байхаһаа гаана. Мүн хоер юумыенай уришалаа заажа үгэдэггүй ябадалнууд гараг. Тоод энээнтие манай мастерууд болон цехын начальникуудай дэрэ зайсуулбаг, бидэнэр өөһэдынгөө абаһан хүчтэй ба хэрюусалгатай уялгануудые хэдэгүй бэлүүлжэ шалгахабби.

М. Нинтаева,
фабрикын нооһо өөрэгшэ.

Хоёр станок дээрэ ажалладаг болохоб

[illegible] Ф30-гэй һургуули [illegible] бэсэ даажа ажаллажа [illegible] болоооб. Өөрынгө [illegible] үзэн сэхээр хапдажа, [illegible] даалгабариие ходоо[illegible] гүйсэдхэдэг болохо [illegible] байнаа мэдэрнөб.

[illegible] дэрэхи туршлуудай ажалай бүтээсэ[illegible] ба табан[illegible] жэл болохо 1948 [illegible] программые бол[illegible]. Октябрьска һайндэр[illegible] түлөө шармайн тэмсэжэ, хоер гурбан станогууд дээрэ худэлмэрилэн, ажалай үндэр бүтээсын һайн жэшээ харуулдаг [illegible].

Тиин тэдэнэрэй дүй дүршэлые халэн абахын зорилгоор манай фабрика дээрэ өмхидхэгдэһэн техминимумэй һуралсалда би хэдодоо таһалгарнагүй ябанаб. Би энэ һуралсалые амжалтатайгаар дүүргэжэ, хоер станок дээрэ ажаллаха хүсэлтэйб. Би энэ хүсэлөө үялгашалан бэлүүлхэб.

С. Раднаева,
сэмбэ нэхэгшэ.

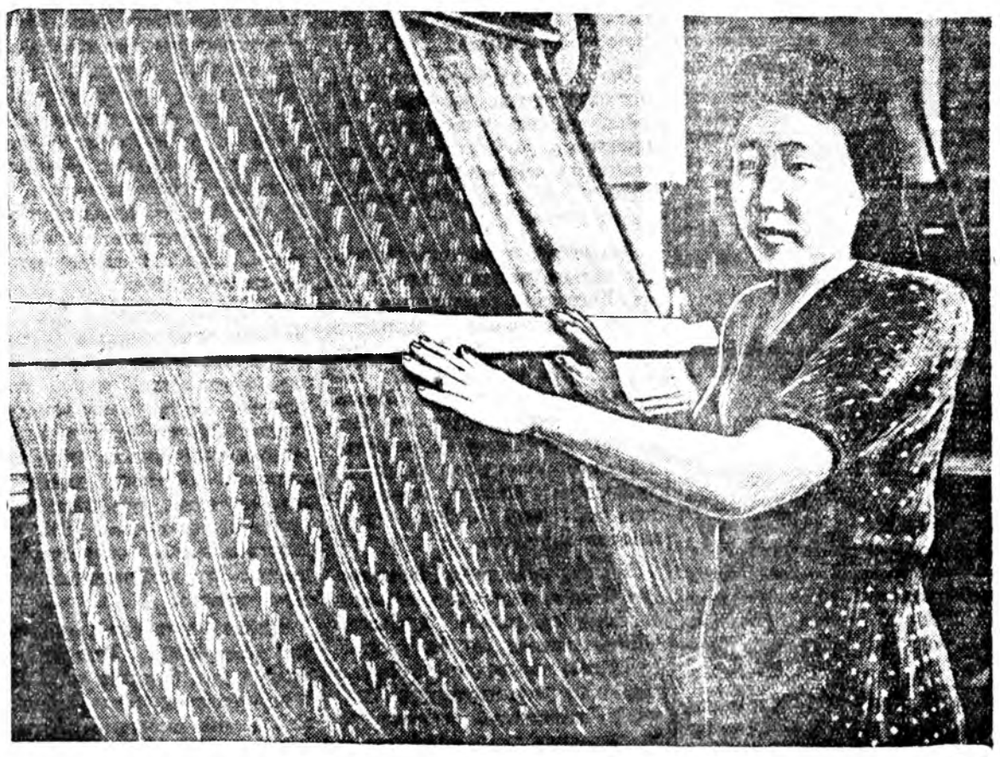

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбын фабрикын аппаратурно-будалгын цехын прессовщица Шапеева Сара.
И. Красавцевай фото.

Сэмбын фабрикада

[illegible] нэгэ углөөгүүр. Нарандаа [illegible]гай. Зүүн зүг ягаа[illegible] намжаарна. Эндэ тэнгэ[illegible] заханууудтай алталиг [illegible]мотой янзаар һолжорон [illegible]жалдан шэршэлдэлэн [illegible]нигэлэн наада захань [illegible] шэрээдэһэн шэнгээр [illegible]. Тэрэ үүлэнүүдэй хоорон[illegible] аажамаар тамарэн гараа[illegible] тэрэлээ дахин шэнэөөр [illegible]. Нэгэ хэды болоод мүн [illegible] саана орон хоргодоно... [illegible] ерэнэ...

[illegible] өдэр Улан-Удын сэмбын [illegible] ошожо ябаабди. [illegible] зүг бүхэнһөө яаралдалдан ябууд дундаа [illegible], фабрика [illegible] тээшээ [illegible] боетэй, дорюун омог [illegible]ухан гэшхэлжэ, нэгэ [illegible]ганай хажууда хүрэ[illegible]

[illegible] сайн байна!

[illegible] сайн, Мэдэгма. Үсэгэлэ[illegible] даалгабари хэды [illegible]гдөөт?

[illegible]-гэжэ Сара тэрэ басагад, гэнтэ уулзаһаар [illegible] тухай асуугаа гээшэб [illegible]ндаа урдаһаань сэхэ[illegible]

[illegible]лтай байна. Теэд мүнөө[illegible] бүтээсые хараад үзэ[illegible] эмэ илагша ааб, — гэжэ Мэдэгма мүрысеендэ урин тоб байса харюусана.

Тиигэжэ тэрэ хоер басагад мүнөөдэрэйнгөө ажал тухай өөһэд хоорондоо хөөрэлдэжэ ябатараа, бидэнние харажархеод түргөхэн саашаа ябана.

Тиин энэ үдэр ганжашье эдэ хоер басагад ажалай үндэр бүтээсэ ааатагүй туйлаха тухайда бодожо ябаа бэшэ, мүн тус фабрикын бүхы худэлмэришэд булталаа иимэ һанал бодолоор нэбтэрэнхэй худэлмэридөө ерэжэ ябаһаниинь лабтай.

Нэгэ хэды саг үнгэрөөд байхада, тус фабрихын директорэй кабинет соо һуунабди. Фабрикынгаа ажал худэлмэри, өбтэй ба хүсэтэй залуухан коллектив тухайгаа, мүн баһа орео техникын оньһо шудалан бүхөөр барилан түрүүшүүлэй —стахановецуудэйнгаа шэн зоригто ажал тухайда гоеолто нэмээлтэгүй, тобшоаад, тодорхой хөөрөөе тус фабрикын директор нүхэр Патрушев бидэнэй урда дэлгэнэ.

— Манай фабрикын коллектив, —гэжэ нүхэр Патрушев хөөрэнэ,— сталинска табанжэлэй гурбадахи жэлдэ Бурят-Монгол республикынгаа 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысеондэ оролсожо, үндэр бүтээсэтэ ажалай түлөө шармайн тэмсэһэн байна. Энээнэй эсэстэ нэгэдэхи квартал соо дутуу үгтэһэн хүсэд болбосоруулагдаагүй 10 мянган метр бүдүүн сэмбэ, мүн баһа 8 мянган метр нэгэдэхи сортын сэмбэ хүсэлдүүлжэ үгэхэ гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэлүүлжэ шадаа.

Тус фабрикын коллектив үйлэдбэрилэн гаргаһан эд бараанайгаа шанарые нилээд һайжаруулхаһаа гадна, продукци гаргалгаяа эрид дээшэлүүлһэн байха юм. Хэрбээ өнэ фабрикынхид үнгэрэгшэ жэлэй июнь һарада оройдоо 14,2 мянган метр сэмбэ гаргаһан байгаа һаа, энэ оной июнь һарада 30,3 мянган метр өрхим шанартай сэмбэ үйлэдбэрилэн гаргаа. Энэнь 1947 оной июнь һарынхитай жэшэбэл 233,3 процент дээшээ ургаһан болоно. Энээнһээ гадна 1948 оной удаадахи һарануудта үйлэдбэриин түсэбүүдые ходоодоо 100—150 процент дүүргэжэ, республика соохи түрүү предприятинуудай тоодо орожо, Республикынска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн байна.

Иимэ амжалтануудые ямар аргаар туйлааб гэһэн асуудал һонирхолтой байнабшуу. Нэгэдэхеэр, жэлэйнгаа түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө фабрикынгаа бии бүхы хүсые хүсэд ашаглаха гэһэн зорилготойгоор, өндэхи хутэлбэрилэгшэд худэлмэришэдэйнгөө дунда социалистическэ мүрысеее үргэн далайсатайгаар өмхидхээ. Хоердохеор, тус фабрикын хутэлбэрилэгшэд уралан нарижуулгын ба ухаалан зохеолгын дурадхалнуудые үйлэдбэри дээрэ үргэнөөр нэбтэрүүлгэдэ болон эрхим түрүү худэлмэришэдэй ажалай дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо хөрэгтэ гол анхаралаа хандуулан байгаа.

Социалистическэ мүрысеенэй далайсын үргэдэхэ бүри фабрикын бүхы хүсэн улам бүри бэхижэһэн ба солото хүнүүдэй—стахановецуудай зэргэнүүд улам бүри олошорһон байна юм. Мүнөө фабрикын худэлмэришэдэй дунда үндэр бүтээсэнүүдые туйладаг хүсэд дүй дүршэлтэй ба шадабари мэргэжэлтэй болоһон кадрнуудай тоо удэрһөө удэртэ ургана. Жэшээлхэдэ, мэпэ һаяхан Ф30 һургуули дүүргөһэн залуу худэлмэришэд нүхэд Сэвина, Бодрова, Зиновьева, Ирдынчеева, Раднаева ба бусад олон хуушанай худэлмэришэд үдэр бүриингөө даалгабариие 150—200 процент хүртэр дүүргэдэг болонхой.

* *

Фабрикын үүдэ татажа орохотоймнай сасуу станогуудай хүүеһэншаяаһан эбяан бүтүү амһарта соо хаагдашоод байландал гэзэашаа дүүлин гарана. Ажалай үдэр түлэг дундаа ябажа байгаа һэн...

Нүхэр Патрушев эндэхи олон тоото орео оньһон машинанууд тухай хөөрэнэ. Эдээнние шудалаад худэлмэрилжэ байһан хүнүүдтэй танилсуулна. Нооһо уридаг цехнээ саашаа ябажа, ондоо цехуудтэ орохо бүриөө манай һонирхол улам ехэ болоно. Үшөө нэгэ цехтэ ороходомнай уригдаад ерэһэн нооһон угаа ехэ машинануудаар өөрсөгтэ ореогдон, уһан шэнгээр мэлмэрин урдажа байба.

—Энэ манай фабрикын аппаратно-зэрэлгын цех гээшэ, — гэжэ Патрушев бидэндэ мэдүүлнэ.

Фабрика дээрээ өөрынгөө амжалтатай ажалаар илгарһан ба алдаршаһан цехүүдэй нэгэн болохо аппаратно-зэрэлгын цех (начальникынь И. Лайко) халаа республикынгаа 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысеендэ оролсон ажаллаад, 8 һарынгаа программые амжалтатайгаар бэлүүлжэ, түсэбэйнгөө дээдэ тээ 16 мянган килограмм эрхим шанартай эзэрһэн нооһо үгөө. Тус цехын комсомольско залуушуулай 16 бригадануудай 8-ниинь август һарын хахадта һарынгаа даалгабариие гүйсэдхэһэн ба бусад бригалануудынь үдэр бүри нормоео 100—130 процент дүүргэдэг байна. Эндэ Мария Трофимова, Зинаида Калмынина ба бусадай хутэлбэрилдэг бригаланууд үлэмжэ һайн показательнуудые туйлан, фабрика соогоо дэлгэрһэн мүрысеендэ түрүүлжэ ябаһаар.

— Амжалтануудые туйлаха ябадалдамнай цехын начальник И. Лайко ехэ туһа хүргэнэ, — гэжэ стахановка Трофимова хөөрэнэ.

Үнэндөөшье цехын начальник нүхэр И. Лайко ажал худэлмэридөө тон оролдосотойгоо ханлажа, цехын худэлмэриие һаатуулжа болохо алдаб шалтаганануудые саг дары зайсуулха, худэлмэришэдэйнгөө шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлхэ болон мүн уралан-нарижуулгын хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулдаг байна.

Үнэхөөрөөшье өнө цех соо бүлталаа хоеоо наһаяй залуушуулай худэлмэрилнэ. Тэдэнэй дунда Мэдэгма өөрынгөө станок дээрэ ехэ оролдосотойгоор худэлмэрилжэ байба.

Тэрэ басаган тээшэ нүхэр Лайко заагаад:

— Манай цехын солото стахановецуудай нэгэн болохо Мэдэгма Базаровна Нинтаева гээшэ, — гэжэ хэлээд, бидэнтэй танилсуулна.

Энэ басаганай ажалай зам бусад басагадайнгаа ажалай замтай тон адли. Тэдэнэр бүлтадаа шахуу 1946 оной соо хойшо энэ фабрикада анха түрүүшынхээ худэлмэрилжэ эхиллэн байна.

— Мүнөө бидэнэр Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин һайндэр хүртэр жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, ажаллажа байнабди, — гэжэ Мэдэгма омог дорюунаар хэлээд, мүрысэжэ байһан Сараһаа гээдэшэнэ аа гүб гэһэндэл машина тээшэ даб гаана.

Мүнөө Мэдэгма үдэрэйнгөө даалгабариие 100 процент хүргөөд байна. —гэжэ нүхэр Лайко тэмдэглэнэ.

Үнэн сэхэ ажалаараа суурхаһан 22 наһатай Мэдэгмае нүхэр Лайко сэльхэлэй урин дулаахан үгэнүүдээр магтажа, тэрээн тухай омогорхон хөөрэнэ. Тиихэдэнь «Советска засагай жэлнуудэй туршада агуухэ ород арадай туһаламжаар мэнэй бурят-монгол арад ажахын ба культурна таллаараа хэды шэнэн холо ураншла дабшааб!» гээ[illegible] [illegible]ал болол бидэнэй сэльхэлдэ [illegible] [illegible]суулаа.

Энэ Мэдэгма [illegible] [illegible]гаар ажаллажа байна [illegible] сэмбын фабрика [illegible]

Тус фабрика[illegible] 1948 оной үнгэрһэн һарануудай [illegible] метр 29 уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ хэрэглэдэг байна. Энээнэй ашаар байгша оной нэгэдэхи квартал соо гурэнэй зөөридэ 110000 түхэригэй алмалта хэһэн байна.

Гэхэ зуура фабрикын эрхим уралан-нарижуулагшадые ба ухаалан-зохеогшодые тэмдэглэхэ шухала. Нооһо өөрэгшэ хэлэгшэ мастер И. П. Мезенов, будалгын-аппаратурна цехын начальник А. А. Рихтер, бүх нэхэхэ цехын начальник А. А. Рудский гэгшэд эрхим үйлэдбэриилэгшэд байхаһаа гаана, мүн фабрика соогоо алдаршаһан эрхим уралан нарижуулагшад юм. Эдэнэй дурадхалнуудые үйлэдбэри дээрэ хэрэглэһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ дунда зэргээр 20—30 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна.

Мүн эндэ партийно-политическэ худэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Партийна организаци фабрикын худэлмэришэдэй дунда саг үргэлжэ агитационно-ойлгуулламжын худэлмэри ябуулжа, худэлмэришэдые политическэдэ хүмүүжүүлдэг ба тэдэнэй ажалай үндэр бүтээсэнүудые туйлаха ябадалдань ехэдэ туһалаг байна юм.

* *

Мүнөө сэмбын фабрикын эмхидтэй коллектив Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин [illegible] худэлмэридэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысеендэ эдэбхитэйгээр [illegible] жэлэйнгээ түсэбые нояб[illegible] 7 хүртэр дүүргэхын ба худэ[illegible] дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр [illegible] байна.

Ц. Дамбаев.

ДҮРБЭН ГҮРЭНҮҮДЭЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ ПАРИЖДАХИ ЭҮБЛӨӨН НЭЭГДЭБЭ

ПАРИЖ, сентябриин 13. (ТАСС). Мүнөөдэр нютагай сагаар 15 час 30 минутада Парижда Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын байшан дотор итальянска урдын колонинууд тухай асуудалаар дүрбэн гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн нээгдэбэ.

Тус зүблөөнэ Советскэ Союзай зүгһөө — СССР-эй гадаадын Хэрэгүүдэй министрын орлогшо А. Я. Вышинский, США-гэй зүгһөө—Великобританиидахи США-гэй посол Дуглас, Великобританиин зүгһөө — Баруун гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд энэ зүблөөе гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Совет гэшэ гэжэ харуулаар һэдэбэ. Советскэ делегат А. Я. Вышинский өнэ зүблөөн гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Совет бэшэ, харин дүрбэн гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн гэшэ гэжэ үнэншөөөр харуулан тодоруулба.

Тус асуудал тушаа мүнөөдэрэй заседани дээрэ А. Я. Вышинскиин хэһэн мэдүүлгые доро тунхаглагдаха байна.

Итальянска урдын колонинууд тухай асуудалаар Парижда боложо байгаа дүрбэн гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн дээрэ А. Я. Вышинскиин хэһэн мэдүүлгэ

Итальянска урдын колонинууд тухай асуудал гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советдөөр шиидхэгдэхэ ёһотой, итальянска урдын колонинуудай алиндашье шалгалта хэхэ тусхай комиссинуудые эльгэжэшье тус асуудалые тон нарилаар шэнжэн үзэһэнэй һүүлөөр орлогшонорынь өөһэдынгөө һанамжалганууды табиха ёлотой гэжэ Италитай өб найрамдалай договорой 23-дахи статья ба 11-дэхи хабсарлалта дотор хараалагданхайнь элитэ.

Августын 31-дэ гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонор худэлмэрэ дүүргэжэ, өөһэдынгөө һанамжалганууды гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советдэ табиһанайнь һүүлөөр министрнүүдэй Совет хадаа Италитай өб найрамдалай договорой 23-дахи статьягай заабаринуудтай зохилдуулан, Италитай өб найрамдалай договорто 11-дэхи хабсарлалтатай зохилдуулан тэдэ һанамжалганууды хаража үзэхэ ба шухала шиидхэбэринууды абаха ёһотой байгаа. Һанамжалганууднынь хэрбээ гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советдэ табигдаһан байгаа һаань, тус һанамжалганууды иматтал министрнүүдэй Советдэй хаража үзэхэ ёһотойнь тон эли байха зэргэтэй. Үнэндөө юун болооб? Сентябриин 8-ай нотоһоонь харахада, США-гэй правительство итальянска урдын колонинууд тухай асуудалаар гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советдэй зүблөөндэ хабаадахаар бэлэн тухайдаа мэдүүлһэн байгаа. Теэд, үнэндөө, нимэ зүблөөндэ хабаадахын тулада гүрэнэй секретариин түлөөлэгшэ эзитэмжэлөгдэхэ гэжэ мэдүүлэл, тус асуудал тушаа өб найрамдалай договорой условинуудые сахилгаһаа хэлбэрһэн байна.

Үнэндөө, энэнь хадаа министрнүүдэй тус Советдэ хабаадалгаһаа США-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министрын арсаһан ябадалай удхатай, тиигээд гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советые зарлаха ба өнэ асуудалые зүбшэн хэлсэхын аргагүй болгоо. Тиин США-гэй правительство итальянска урдын колонинууд тухай асуудал байгша оной сентябриин 15 хүртэр, тайлбарилан хэлэбэл үглөөдэр хүсэхээ байһан болзорһоо урид гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Совет дээрэ хаража үзэгдэхэ ёһотой гэжэ хараалһан Италитай өб найрамдалай договорой тогтоолые эбдэбэ. Советскэ правительство хадаа итальянска урдын колонинууд тухай асуудал тон шухала асуудал мүн гэжэ бодоод, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Совет сентябриин 10-да зарлахые дурадхаһан тухайнь һануулха ёлотой байнаб. Французска правительство сентябриин 11-дэ болгожо хойшолуулхые дурадхаһан, удаалуулан американска ба английска правительствонууд сентябриин 13-да болгохые дурадхаһан байха юм. Үнэндөө хадаа ингэжэ хойшонь таталга ямаршье үндэнэ баримтагүй ба ямаршье шалтагаангүй, яахадааб гэхэдэ США-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министрын парижда ерэлгэдэнь зүблөөнэй болохо үдэр ушартай байжа, зүблөөндэ хабаадахаяа арсаа, бусад түлөөлэгшэд барандаа шахуу байрандаа байба.

Советскэ Союзай түлөөлэгшын сентябриин 13-дашье, сентябриин 10-дашье ерэхэнь бэрхэтэй бэшэ байгаа. Италитай өб найрамдалай договорой өрилтэнүүдтэ таарахагүй нимэ позициие тус асуудалаар США-гэй правительствын өөлһэн болобошье, Советскэ правительство хэрбээ Великобританиин ба Франциин түлөөлэгшэдэй мүн лэ зүбшөөрэхэ байгаа һаань, гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй мүнөөнэй зүблөөнһөө арсахагүй байна гэжэ мэдүүлээ. Великобританиин правительствошье өнэ асуудалаар Италитай өб найрамдалай договорые эбдэхэ замда ороо. Итальянска урдын колонинууд тухай асуудалаар Парижда болохо зүблөөндэ Великобританиин правительствые гадаадын хэрэгүүдэй министр господин Бевин бэшэ, харин гүрэнэй министр түлөөлхэ гэжэ Великобританиин правительство сентябриин 9-ой ното соогоо мэдээсэһэн байгаа. Тиин США-гэй правительство ба Великобританиин правительство итальянска урдын колонинууд тухай асуудалаар гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советдэ хабаадахаяа арсаһан ба тиимэ болохоороо тус асуудалые гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советдэ хаража үзэхээ арсаһан, тиигээд өнэ асуудалые гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советдэ хаража үзэхэ арагагүй болгоһон байна. Иимэ оршон байдал дээрэһээ шалтагаалан, мүнөөдэр нээгдэһэн зүблөөе Италитай өб найрамдалай договорой ёһоор, итальянска урдын колонинууд тухай асуудалаар орлогшонорой һанамжалганууды хаража үзэхэ зэргэтэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Совет бэшэ, харин итальянска урдын колонинууд тухай асуудалаар агууехэ дүрбэн гүрэнүүдэй түлөөлэгшэнэрэй зүблөөн гэжэ тэмдэглэхэ ёһотой болоноби. Бидэнөр хадаа энэ ушарта зохихо соонь хандалабди.

Итальянска урдын колонинууд тухай асуудалаар боложо байгаа дүрбэн гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн дээрэ

ПАРИЖ, сентябриин 14. (ТАСС-эй спецкорр). Мүнөөдэрэй франшузска газетэнүүд советскэ делегациин эзэлһэн позициие бүдүүлигээр хазагайруулжа, үсэгэлдэрэй заседани тушаа хуурмаг тайлбаринуудые хэнэ. Хэдэ-хэдэн газетэнүүд, тусгаарлабал «Попюлер» ба «Се матен Пей» гэжэ газетэшүүд хэтэрхэдээ А. Я. Вышинский болбол «Парижда түлөөлөгшэдүүдгүйгөөр ерээ хүнби»... гэжэ мэдүүлбэ гээд советскэ делегадые хардажа бэшэшэд. Заседаниин дүүрэһэнэй һүүлөөр пресс-конференци үнгэргэхэдөө франциин гадаадын хэрэгүүдэй түлөөлэгшэ тиигэжэ бүдүүлигээр худалаар хэлэбэ гэжэ журналистнууд заанад.

Үсэгэлдэрэй заседани үнэн дээрэ хайшан гэжэ үнгэрһэн байгааб?

Британска делегат Макнэйл гэгшэ заседанинууд тухай хүн зондо дуулгаха гүбди гэһэн асуудал табиһан байна. Тэрэ хадаа Зүблөөнэй худэлмэрние тон нюусаар ябуулхабли гэжэ дурадхаад, хэрбээ заседанинууд тухай хүн зондо дуулдабал урданай Итальянска колонинууды мэдэжэ байгаа гүрэнүүдэй нэрэ хүнэдэнь таагүй юумэ болохо гэжэ мэдүүлбэ. США-гэй түлөөлэгшэ Дуглас гэгшэ Макнейлие дэмжэжэ, зүблөөнэй ябаса тухай мэдээнүүдые хэблэлдэ толилхогүй гэжэ дурдаба.

Тэдэ, хэблэлдэ мэдээсэлнүүдые толилһон дээрэһээ Зүблөөндэ хабаадашад юугээшье алдахагүй байнал гэжэ советскэ делегациин тоолжо байһан мүртэншье, сагые алмаха гэһэн һанамжа дээрэһээ үндэһэлжэ, заседанинууд тухайда хүн зонло дуулгахагүй гэһэнние гүрэнэй министр Макнейл гэгшэд хабаадаба.

Түрүүшынь заседани дээрэ Франциин хадаа гадаадын хэрэгүүдэй министр Робэр Шуманаар түлөөлэгдөөд, территори дээрэнь түс зүблөөнэй болжо байгаа ороной правительствын түлөөлэгшын ёһоор заседаниие нээжэ, түрүүлэгшээр һууба.

Мүнөөдэрэй заседани бүхы дээрээ шахуу 4 час хахадай турша соо үргэлжэлжэ, энэ зүблөөн ямар байхаб гэһэн дискуссида зорюулагдаа.

Итальянска урдын колонинууд тухай асуудалаар Парижда боложо байгаа дүрбэн гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн дээрэ А. Я. Вышинскиин хэһэн мэдүүлгэ

Сентябриин 14-эй үглөөнэй заседани

ПАРИЖ, сентябриин 14. (ТАСС-эй спецкорр). Урданай итальянска колонинууд тухай асуудал тушаа болжо байгаа дүрбэн державануудай түлөөлэгшэдэй үглөөнэй заседаниие мүнөөдөр нээхэ зуураа түрүүлэгшээр һууһан Г. Макнейл (Великобританиин) Италитай баталагдаһан өб найрамдалай договорые урдаа барижа, хэрбээ 1948 оной сентябриин 15 болтор дүрбэн державануудай хоорондо өнэ асуудалаар хэлсээн туйлагдазгүй һаа, урданай итальянска колонинууд тухай асуудал хэзээ ямар сагта ООН-эй генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ үгтэбэ гэжэ тоологдохо ёһотой гэжэ тэмдэглэхые дурадхэба.

Макнейл гэгшын табиһан асуудал Италитай баталагдааша өб найрамдалай договор соо хүсэлөөр тодорхойлогдоһон байна, тиимэһээ өнэ асуудал тушаа ямар нөгөн тусхай тогтоолнуудые эндэ гаргаһанай хэрэггүй гэжэ советскэ делегат А. Я. Вышинский зааба. Гэбэшье, сентябриин 15-ай үдэрэй 12 часые тиимэ болзор гэжэ тоолохо гээд США-гэй, Великобританиин ба Франциин делегатууд хэлэбэд.

Урданай итальянска колонинууд тухай асуудалые хаража үзэлгэдэ зүблөөнэй дамжан ороһоной һүүлөөр Вышинский дооро дурсагдатша мэдүүлгэ хэбэ:

«Урданай итальянска колонинууд тухай асуудалые зүбшэн хэлсэжэ эхилээд байхадаа, Италитай баталагаһан өб найрамдалай договорой 11-дэхи хабсарлалта соо хэлэгдэһэн урданай итальянска колонинуудай эсэсэй хуби заяан тухайда Советскэ Союз, Великобритани, США ба Франциин правительствонуудай хамтадаа гаргаһан декларациин ёһоор, хамтын шиидхэбэри гаргагдаха ёһотой гэхэтэй хамта, тэрэ шиидхэбэри гаргалын хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Советдээр абтаха ёһотой байна. Урданай итальянска колонинууд тухай энэ шиидхэбэриие абахадаа тэндэ һуугша арад зонтой хүсэл зорит ба эмгалан һайн байдал, мүн өб найрамдалда ба аюулгүй байдалай ашаг туһаньнь хараанда абтаха ёһотой гэжэ декларации соо заагдана».

Энэ декларации бодото дээрээ политическэ шухала директива мүн байна, теэд энэ декларациие, энэ директивые бэлүүлгэ, урданай итальянска колонинууд тухай асуудалые зүбөөр шиидхэлгые хангаха ёһотой байгаа.

Энэ асуудал тушаа советскэ правительствын позициие элитэ байха юм. Итальянска колонинуудые бултыень, тусгаарлабал итальянска Сомали, Эритрея ба Ливия гэдэгүүдые 1934 оной январиин 1-эй байдалаар, хэрэглэмжэтэй болоһон правительствонуудай хоорондо баталагдаһан договорнууд ба хэлсээнүүдэй ёһоор тогтоогдоһон хиленүүдэй хэмжээн соо, Италиин харгалзалга доро үгэхэ гэжэ СССР-эй правительство дурадхана.

Урданай итальянска колонинуудые Италиин харгалзалга доро үгэхэ тухай дурадхалые оруулхадаа ООН-эй хэмжээн соо ба хиналта доро тиимэ харгалзалгые байгуулха гээшэ тэдэ территориинуудай арад зоной политическэ, экономическа ба социальна гэгээрэл болбосоролые хангаха ёһотой гэжэ лаб найдаһан дээрэһээ советскэ правительство үндэһэлһэн байна.

Тиихэ зуураа советскэ правительство болбол мүнөөнэй Итали,—Муссолиниин Итали бэшэ, фашистска Итали бэшэ гэжэ хараандаа абаһан байха юм.

Аяар 1946 оной майн 10-да гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советэй заседани дээрэ гадаадын хэрэгүүдэй министр В. М. Молотов урданай итальянска колонинууды ООН-эй нэрэһээ Италиин харгалзалга доро үгэхэ гэһэн, мүн тэдэ колонинуудые хоорондоо таһалан хубаахэ гэһэн баруунай гүрбэн державануудай хүсэлые элирүүлһэн Вышинскиин үгые дуулаад байхадаа США, Великобритани ба Франциин делегадууд ехээр абиртаба. Л. Дуглас ба Г. Макнейл гэгшэд зүбөө бэдэржэ ядахадаа, Киренаикын арад зон Великобританиин харгалзалга доро байхабди гэжэ өөһэдөө мэдүүлһэн юм гээд хэлэбэд.

Французска делегат Кув де Мюрвиль гэгшэ гансахан Сомалиие ООН-эй хиналта доро байлгажа Италиин харгалзалгада үгэхэ тухай шиидхэбэри абая гэжэ дурадхаба. Тиигээд байхадаа французска делегат болбол африканска бүхы колонинуудые Италиин харгалзалга доро үгэе гэжэ дурадхаһан французска правительствын 1946 оной һанамжые арсаба гээшэ. Дуглас ба Макнейл Кув де Мюрвилиин дурадхалые дэмжэбэ.

Эфиопиин захиралта доро Эритреяе үгөөд байбал, Италиин харгалзалга доро Сомалиие үгэхэ гэжэ Великобритани зүбшөөхэ байна гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой зүблөөн дээрэ Великобританиин делегациин хэһэн мэдүүлгые һөөргэнь абаха гут гэһэн асуудалые Вышинский болбол британска делегадай урда табиба.

Урданай итальянска колонинууд тухай шиидхэбэриие юрэнхы дээрэнь абаха хэрэгтэй, тиигээд тэрээниие зарим-зарим хубяарнь зүбшэн хэлсэжэ болохо байна гэжэ Вышинский дахин тэмдэглэбэ.

Макнейл тиихэдэнь өнэ асуудалнань харюу үгэбэгүй. Энээгээр үглөөнэй заседани дүүрэһэн байна юм.

Германиин эхэнэрнүүдэй Демократическа ссюзай делегациин пресс-конференци

Сентябриин 14-дэ советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедтэ советскэ ба гадаадын хэблэлнүүдэй түлөөлэгшэнэртэ Германиин эхэнэрнүүдэй Демократическа союзай делегациин пресс-конференци болоһон байна.

Германидахи эхэнэрнүүдэй Демократическа союзай түрүүлэгшэ Эмми Дамериус болбол делегациинуудай өмнөһөө нимэ мэдүүлгэ хэһэн байна гэбэл:

«Советскэ Союзда гурбан недели соо байха зуураа, бидэнэр Москва, Ленинград, Сталинград ба Грузиин ажуйлэдбэриин предприятинуудта, колхозуудта, һургуулинуудта, санаториинуудта, нарайлалгын байшаннуудта, хүүгэдэй эмхи-зургаалнуудта, театриуудта, паркнуудта ябажа харабди. Советскэ Союзай ажалшадхаа-хаанагүй худэлмэрлөө ба социалистическэ зөөриөө манайда үзэгдөөгүй тон шэнэ хандалгатай байһанай жэшээнүүдые харуулаа.

Советскэ хүнүүд энхэ амгалан байдалые үнэхөөрөө хүсэжэ байдагыень бидэнэр бата дэлэзбди. Советскэ Союзда ерэжэ харазд байхадаа, империализмын хүсэнүүдтэ эсэргүү, эб найрамдалые хангахын түлөө тэмсэлые дэлхэйн хамаг бүхы прогрессивнэ эхэнэрнүүдтэй хамта ябуулхые өөрынгөө арюун үялга гэжэ тоолонобди».

Делегациин гэгшүүд Советскэ Союз дотор ябажа хараһан юумэнүүдээ хөөрэжэ үгэһэн ба корреспондентнүүдэй асуудалнуудта харюу үгэһэн байна

(ТАСС.

В. Г. ДЬЯКОВ

«Буряд-Монгольская Правда» газетын харюусалгата редакторай орлогшо Василий Георгиевич Дьяков 1948 оной сентябриин 15-да наһа бараба.

Нүхэр Дьяков 1905 оной декабрьда Тульска областиин Карники тосхоной худэлмэришэнэй бүлэдэ түрэһэн байгаа. 16 наһатай байхаһаа эхилөөд Оболенскэ шулуу-нүүрһэнэй шахтануудта худэлмэрилһэн байна. Василий Георгиевич 1923 онһоо 1926 он хүртэр Тульска арадай гэгээрэлэй институдта һураба. Тэрэнэй һүүлөөр потребкооперацийн инспекторээр, кооперативна комбинадай һуралсалай частие даагшаар, Мособлпотребсоюзай кадрнуудые бэлэдхэхэ таһагай даагшаар, Московско кооперативна техникумэй директорээр, Центросоюзай өмхидхэлэй Управлениин начальникай орлогшоор худэлмэрилөө.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-ехэ дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ өхилэн нүхэр Дьяков фронт дээрэ ябажа, баруун, хойто-кавказска шэглэлнүүдтэ, хоердохи ба гурбадахи украинска фронтнуудта дайлалдаһан байха юм. Нүхэр Дьяков өөрынгөө дайшалхы замые батальоной политругаар эхилээд, кавалерийскэ корпусай политотделэй начальникай орлогшын үялгые даагша ябажа түгэсхэһэн байна.

1939 онһоо хойшо байһан Ленин—Сталин ба Эхэ ороондоо үнэн хажэ, нүхэр Дьяков хамгаалгын дайнай ... тын бэ Улаан Оденой ... ба дүрбэн медальнар ... байха юм.

Советскэ Армиһаа ... һүүлөөр, 1946 оной ... хэр Дьяков ВКП(б)-гэй «Буряд-Монгольская ... зетын харюусалгата ... орлогшын худэлмэрдэ ... һэн юм. Василий Г... өнөө ороондоо ... ажалдаа. Нүхэр Дьяков ... рилһэн ба газарта ... гүйгөөр хүдэлмэрэдэ... доо, Ленин—Сталин ... үнэн сэхээр алба ...

Үхэл хадаа ... нүхэрымнай, бөлг... принципиальна бо... листые маная зэргэ... Нүхэр Дьяков тухай ... рениие таниха мэдэ... дэй садыхэлдэ олон ... тэ хадаталагдан сахи...

Казаков, Новоров, Култышев, Сабуров, Петухов, Дамдинжанов, Ц. Очиров, Галсанов, Телетихин, Б. Очиров, Степанов, Медведков, Будаев, Штеренберг, Мостовнаев, Лунин, Нагаев, Цыбиков, Г. Лапина, Александрова, Тугутов, Баннаховов, Турлакова, Бутахов, Ш. Нимбуев, Данзанов, Цыбенов, Гомбоева, Лобсанова, ская, Кесарина, М... Ершова, Рюмина, Зекки, Моисейнин, Филименов, Егоров, нин, Лесик, Белинов... латова, Окорокова.

Бухэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) П... Улан-Удын городской комитет болбол „Буряд-Монг... Правда" газетын редакторай орлогшо

ДЬЯКОВ Василий Георгиевич

1948 оной сентябриин 15-да сагһаа урид нүгшэ... городской партийна организациде шанаалалтайгаа... сэзд, „Буряд-Монгольская Правда" газетын редакци... тивтэ ба нүгшэгшын гэр бүлынхидтэ гашуудалаа мэдэ...

„Буряд-Монгольская Правда" газетын редакци... публиканска газетэнүүдэй хэблэлэй ба БМАССР-эй... стрнүүдэй Советэй дэргэдэхи гүрэнэй типографии... тивүүд болбол „Буряд-Монгольская правда" газетын... торай орлогшо нүхэр

ДЬЯКОВ Василий Георгиевичын

1948 оной сентябриин 15-да түргэн үбшэндэ дайрса... шэһэн тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

„Буряд-Монголой Үнэн" газетын редакциин ... болбол „Буряд-Монгольская Правда" газетын ред... орлогшо

ДЬЯКОВ Василий Георгиевичын

сентябриин 15-да, сагһаа урид нүгшэһэн тухай гүнзэг... далтайгаар мэдээсээд. „Буряд-Монгольская Правда" ... редакциин коллективтэ ба наһа барагшын бүлэнэрэ... лаа мэдүүлнэ.

СПОРТ

Хүнгэн атлетикын талаар городо... мурысөөн

Сентябриин 12-то «БМАССР-эй 25 жэлэй ойн» нэрэмжэтэ стадион дээрэ хүнгэн атлетикын талаар городской мурысөөн эхилбэ. «Динамо», «Ажалай резервнууд», «Дзержинец», «Большевик» ба бусад спортивна обществонуудай команда түрүү һууринуудые буляалдаан эхилжэ, энөөндэ 100 гаран хүн хабаадалсаа.

100 метрын урилдаан харагшадай анхаралые ехээр татаа. Эхэнэрнүүдэй урилдаанда 100 метрта 14,0 секунд соо гүйжэ ерэһэн Морозова (Пединститут) гараба. Эрэшүүлэй дундаһаа Шевчук («Дзержинец») түрүүлбэ. Энэ хадаа 11,9 секунд соо гүйжэ ерээ.

Утые харайлгаар Зыбченко («Динамо») эрхим жэшээ харуулаа. 6 метр утые харайха байһан аад, 6 метр 16 сантиметр харайба. Эхэнэрнүүлһээ Черышенко («Ажалай резервнууд») 4 метр 41 сантиметр утые харайгаа.

Дискэ шидэлгэ ба ... гээр Малых («Динамо») 11 метр 27 сантиметр... хижэ ба 35 метр 54... дискэ шидэжэ, городой ... лаба.

200 метрын урилдаа... нүүдһээ Шишкова, эр... даһаа Шевчук гэгшэ... гарабад

Түрүүшын үдэрэй ... команда түрүү һуурин... резервнуудэй» команда ...

В. Г...

Харюусалгата редакторай орлогшо Б. О...

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУД

«Прогресс» «Песнь ...
«Эрдэм» «Поезд идет ...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, А... —1-80, зам. редактора—3-23, ответ. секретаря —3-23; отделов: партийной и комсомольской ... сельского хозяйства—4-52, культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов— 4-52 (2 зв.), объявлений— (2-64 2 зв.). Для междугородних переговоров—16.

Н—00446. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР.